

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto 78.180;
Wien št. 105.241.

Težki očitki proti vladi grofa Bethlena

Madžarska vlada je odklonila ugodne predloge Male antante, da je pomagala s tem veleposestnikom

Budimpešta, 9. maja, p. Na snočnji seji parlamentarnega odbora za finančne in zunanje zadeve je prišlo do zelo zanimivega incidenta med bivšim ministrom pravde Nagyjem in ministrskim predsednikom grofom Bethlenom. Nagy je bil svoječasno član Bethlenovega kabineta in je pozneje prešel v opozicijo. Odbor je na snočnji seji razpravljala o predlogu za ratifikacijo pariškega sporazuma o vzhodnih reparacijah.

V debato je posegel tudi poslanec Nagy, ki je pri tem opozoril na to, da je angleško društvo za zunanjo politiko v svojem listu dne 1. februarja objavilo poročilo, v katerem naglašajo, da je Mala antanta pred haasko konferenco ponudila Madžarski, naj bi se med Madžarsko in Malo antanto črtale vse mednarodne obveznosti tako, da bi ne bilo treba Madžarski po 1. 1943. ničesar več plačati. Madžarska vlada je to ponudbo odklonila. Poslanec Nagy je na snočnji seji komentiral to odklonitev tako, da je vlada odklonila vsakega ugodnejšega sporazuma samo iz razloga, da zagotovijo visoko odškodnino madžarskim optantom, ki so po veliki večini sami veleposestniki in med katerimi je tudi grof Bethlen sam. Zaradi osebnih koristi se je torej vlada pregrešila zoper splošne interese madžarskega naroda in madžarske države.

Na te besede je grof Bethlen ves razjarjen skočil pokonci in silno raz-

burjen izjavil, da smatra poslanca Nagya za neresnega človeka, ki hoče s takimi govori samo vznemirjati javnost. Opozoril je poslance Nagya, da bo vlada z njim obračunala kljub temu, da ga štiti poslanska imuniteta, če jo bo še nadalje na tak način obrekoval.

Na to grožnjo ministrskega predsednika je poslanec Nagy skočil k predsednikov mizi, udaril s pestjo in med splošno pozornostjo ostalih poslancev in članov izjavil: »Gospod predsednik, ne bojim se niti vaše oblasti, niti vaših žandarjev. Vzemite to na znanje!«

Poslanec Nagy je nato zapustil dvorano, ministrski predsednik grof Bethlen pa je skušal zabrisati mučen vtis, ki ga je izzval ta incident s tem, da je poslal poslance, naj verjamejo njemu, ne pa neosnovani vestni angleškega lista, ki jo izrablja poslanec Nagy. Zatrjeval je, da mu o kakem takem predlogu Male antante ni ničesar znanega in da bi bila vlada o tem gotovo razmišljala, če bi ji bil postavljen ta predlog od katerekoli strani.

Budimpešta, 9. maja, AA. Včeraj se je nadaljevala razprava o ratifikaciji pariške konvencije pred parlamentarnimi odbori za zunanje zadeve in za proračun. Po ekspozitiji predsednika grofa Bethlena, ministra za zunanje zadeve Walka in ministra financ Weckera sta odbora sprejela konvencijo v načelu.

Madžari žele uvesti obvezno vojaško službo

Minister Gömbös napada vojske držav Male antante — Nezadovoljstvo z najemniško vojsko

Budimpešta, 9. maja AA. V razpravi o proračunu vojnega ministrstva so poslanci kritizirali sistem najemniških čet, ker je silno drag. Govorniki so zahtevali naj določbo o razorožitvi v smislu mirovne pogodbe spoštujemo tudi na drugi strani.

Vojni minister Gömbös je odvrnil, da so države, ki so Madžarski vsilile mirovno pogodbo, zahtevale tudi razorožitev, dočim s svoje strani nečisto slišati o razorožitvi. Sosednje države z izjemo Avstrije, je nadaljeval govornik, razpolagajo v mirnem času z nad 580.000 vojniki. Madžarska je obdana z državami, ki so oborožene do zob. Taka razlika med vojnimi silami Ma-

džarske in držav Male antante pomeni veliko nevarnost za mir. Oni, ki so policajci, da varujejo mir, bi morali dovoliti Madžarski oborožitev, ki bi ji omogočila, da s svoje strani podpira idejo mira.

Sistem najemniških čet je dejansko drag in je vzrok, da madžarski narod ne more vzdrževati niti predvidenih 35.000 vojakov. Minister Gömbös je izjavil, da jemlje naznanje želje parlamenta naj bi vlada podvela korake, da se uvede obvezna vojaška služba, vendar ne more poseči v razpravo o teh vprašanjih, ker spadajo v zunanjo politiko.

Francoska debata v rimski zbornici

Poslanec Del Croix o razmerju med Italijo in Francijo Enakost obeh mornaric

Rim, 9. maja, g. Med zunanje politično debato zbornice je imel poslanec Del Croix daljši temperamentni govor, v katerem je govoril o vzrokih francosko-italijanske napetosti. Del Croix se je najprej zavaljal zunanjemu ministru Grandju za vodstvo pogajanj v Londonu, kjer je preprečil namero Francije, da bi izolirala Italijo. Italija želi skleniti s Francijo pogodbo, vendar pa nikakor ne more opustiti zahteve po enakosti obeh mornaric. V ostalem je ta enakost kljub vsem francoskim trditvam že skoraj v vseh italijanskih kategorijah izvršena. Le glede podmornic

ima Francija še par tisoč ton več. Francija je z zmago prejela vse, Italija pa ničesar. Pri tem je treba poudariti, da Francija brez nevtralnosti Italije ne bi bila nikdar zadržala Nemcev ob Marni. Del Croix je nato govoril o posetu nemških vojniških ladij in poudaril, da je strah Francije popolnoma neupravičen. Italija je pripravljena dati Franciji svoje prijateljstvo. Naj bi bilo to odkritosrčno prijateljstvo v Franciji priznано! Če bo pa vse zaman, bo Italija ravnala po rimskih tradicijah.

Del Croix je žel za svoja izvajanja nad vse burno in dolgočasno priznanje.

Poljska opozicija ruši Slavekov kabinet

207 poslancev opozicije zahteva izredno sklicanje Sejma — Predlogi opozicije za revizijo ustave

Varšava, 9. maja, g. Sejmski maršal Dąbrowski je obiskal danes državnega predsednika Mosciejskega in mu izročil vlogo, podpisano od 207 opozicijskih poslancev, v kateri zahtevajo sklicanje Sejma na izredno zasedanje. Po ustavi mora državni predsednik sedaj tekom 14 dni sklicati Sejm, tako da se bo moral z gotovostjo sestati najkasneje do 23. maja.

S tem korakom napoveduje opozicija odprt boj Slavekovi vladi, ki ne preostaja sedaj drugega kot odgoditi Sejm, ali pa odstopiti.

Prezident Masaryk čsl. učiteljem

Praga, 9. maja, AA. Na pozdravne govore delegatov učiteljskih organizacij iz vseh krajev Češkoslovaške z nad 40.000 člani, je predsednik češkoslovaške republike Tomáš Masaryk odgovoril v češkem, poljskem, nemškem in madžarskem jeziku in dejal, da popolnoma soglasja s strpnostjo med raznimi narodnostmi, ki žive na Češkoslovaškem. Prezident Masaryk je dejal v svojem odgovoru med drugim: »Ni koli nikjer prosvitljenci niso imeli za svoj velikih množic. Zato se morajo naslanjati na duha, ki vselej odloča.«

Muslimani obsojajo Gandijev pokret

Bombay, 9. maja, AA. Vsemuslimanska zveza Indije je objavila resolucijo, v kateri obsoja pokret civilne neposlušnosti. London, 9. maja, AA. Listi poročajo, da je bilo število mrtvih pri neredih v Šalapurju 50, ranjenih pa je 400 oseb. Sedem strážnikov je bilo ubitih. Od teh je našlo 6 smrti v plamenih, ker so bili politiki s petrolejem.

Simla, 9. maja AA. 40 vojaških letal je demonstriralo nad pokrajino Haji Turang. Namen demonstracije je bil pomiriti tamošnja plemena, ki so kazala po neredih v Pešavarju znake velike razburjenosti.

V PONEDELJEK SE SESTANE SVET DRUŠTVA NARODOV

Zasedanju bo predsedoval dr. Marinković, ki je včeraj z našo delegacijo odpotoval v Ženevo — Predlogi varnostnega odbora DN

Beograd, 9. maja, p. Danes popoldne je z ekspresnim vlakom odpotoval v Ženevo zunanji minister dr. Vojta Marinković v spremstvu svoje soproge, direktorja političnega oddelka dr. Konstantina Fotića, šefa odseka za Društvo narodov dr. Perneta in svojega osebnega tajnika dr. Koste Pavlovića. Dr. Marinković bo kot predstavnik Male antante predsedoval 59. zasedanju Sveta Društva narodov, ki se bo pričelo v ponedeljek 12. t. m.

Za nas je pomembno, da bo naš zastopnik predsedoval temu zasedanju, ki ima na dnevnem redu dokaj važne zadeve. Londonska razorožitvena konferenca je pustila neresena mnoga vprašanja, o katerih se bodo morali sporazumeti prizadeji državni na tokratnem zasedanju Društva narodov. Na ta način bo naš zunanji minister kot predsednik Sveta Društva narodov sodeloval pri vseh teh pogajanjih.

Na dnevnem redu je med drugimi važnejšimi točkami tudi referat naše države o delu odbora za zaščito dece in odbora za vprašanje opij, ki je še vedno odprto, čeprav razpravljajo o njem posebna komisija že mnogo let. Na sedanjem zasedanju bodo izvoljeni v to komisijo še nekateri novi člani kot zastopniki onih držav, ki same ne producirajo opija, med drugimi Av-

strije, Belgije, Norveške, Poljske in Španije.

Ženeva, 9. maja, s. Varnostni odbor Društva narodov se je danes opoldne sestal na zaključno posvetovanje glede pomnožitve sredstev Sveta Društva narodov za preprečitev vojne, kakor jih je pred dvema letoma priporočila Nemčija.

Poročilo redakcijskega odbora vsebuje dva alternativna predloga, ki bosta predložena prihodnjemu zasedanju Društva narodov samo v odobritev in ne, kakor je bilo prvotno določeno, s posebno zahtevo za podpis.

Prvi predlog vsebuje natančne določbe glede kontrole in sankcij za izvršitev priporočil Sveta Društva narodov, kolikor so vojaškega značaja. Nemški predlog za točno določitev dvojne demarkacijske črte, ki naj bi jo potegnili Svet Društva narodov, je veliko manj pomemben zaradi pogoja, da ni mogoče zahtevati umaknitve čet za obmejni utrdbeni pas.

Drugi alternativni predlog prepušča z ozirom na bistveno politični značaj intervencije Svetu Društva narodov v bilih primerih po svobodnem preudarku izvršnih vsakokratnih odredb za preprečitev vojne. Sporni stranki pa lahko odklonita vsa priporočila Sveta, če po njihovih razlogih niso združljiva z na-

cionalno varnostjo. Tako odklonitev pa je treba takoj z utemeljitvijo javiti Svetu Društva narodov.

Konferenca med Briandom in Hendersonom

Pariz, 9. maja AA. »Havas« poroča: Francoski minister za zunanje zadeve Briand je priredil kosilo, da počasti angleškega ministra za zunanje zadeve Hendersona. Kosilu so prisostvovali številne angleške osebnosti iz diplomatskega zbora, med njimi francoski poslanik v Londonu de Fleuriet in direktor v ministrstvu za zunanje zadeve Berthelot. Briand in Henderson sta se razgovarjala o vseh glavnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu zasedanja sveta Lige narodov in med drugimi tudi o prihodnjem plenarnem zasedanju Lige narodov in o političnem položaju, ki je nastal po pomorski konferenci v Londonu, sprči povečanja gradbenega programa italijanske vojne mornarice.

Odhod grškega zunanjega ministra

Atena, 9. maja AA. Danes ob 1. popoldne je grški minister za zunanje zadeve Mihalakopulos odpotoval v Ženevo na 59. zasedanje sveta Lige narodov. Ker na dnevnem redu tega zasedanja ni posebnih vprašanj, ki se tičejo Grčije, se bo Mihalakopulos v imenu grške vlade zahvalil Ligi narodov za dosedanje skrb za grške begunce. Mihalakopulos bo tudi obiskal Pariz in London, kjer bo 18. maja prirejen grški dan.

Trinajsti dan procesa

Včeraj so bili zaslišani trije nadaljnji obtoženci — Spravni prizor pred sodiščem — Razprava bo trajala najbrž še do konca maja

Beograd, 9. maja, p. V procesu proti zagrebškim teroristom so bili danes zaslišani Anton Stefanac, uradni mestni električar v Karlovcu, Pavao Margetić, mešarski pomočnik iz Zagreba, in Boža Arnsšek, mizar-ski pomočnik iz Zagreba. Zagovarjajo se vsi na enak način, kakor že prej zaslišani soobtoženci.

Anton Stefanac

napravi vtis dokaj inteligentnega mladeniča. Obtožen je, da je bil član teroristične organizacije in da je sestavil pekleniški stroj, s katerim so nameravali pogubiti v zrak železniški most pri Martinovcih ob odhodu vlaka s poklonitveno deputacijo. Stefanac odločno zanika vsako krivdo ter naglašajo, da sploh niso imeli nikakih zarotniških sestankov. Na slučajnih prijateljskih sestankih pa so govorili o tem, da bi bi priredili kakšno demonstracijo. Domentit so se, da bo on, Stefanac, poskrbel pločevnasto škaflo, iz katere bodo napravili petardo in povzročili demonstrativno eksplozijo. Pločevinasto škaflo je po njegovem naročilu napravil neki delavec karlovaške električne centrale, ostale dele petarde pa je sestavil Stefanac sam.

V svojem današnjem zagovoru si je Stefanac zlasti prizadeval, da bi razbremenil Bernardića, katerega je v preiskavi označil za glavnega organizatorja. Na današnji razpravi je vse te svoje prejšnje izjave povedal zaničljivo, češ da jih je dal samo zato, da bi bilo policijsko zasliševanje prej končano. Danes je izjavil, da Bernardić ni ničesar vedel o pekleniški stroji, ker mu niso zapeli in mu zaradi tega tudi niso ničesar izdali. Bernardić je bil sicer v njihovi družbi, ko so v kosari pripeljali pripravljeno petardo iz Karlovca v Zagreb, ni pa vedel, kaj nosijo. Ko so mu zagovorniki postavili še razna vprašanja o ostalih obtožencih je Stefanac njihovo krivdo prav tako zaničljivo. S tem je bilo njegovo zasliševanje zaključeno. Kot drugi je bil nato zaslišan

Pavao Margetić

ki je obtožen, da je kot član tajne teroristične organizacije prevzel nalogo, da izvrši atentate na generala Belimarkovića in Tomića ter na policijskega šefa dr. Bedekovića. Po uvodnih formalnostih je Margetić obširno pripovedoval, da so vse njegove prejšnje izjave, ki jih je podal v preiskavi, neresnične. Priznanje, ki bremenja njega in druge, je podal samo zaradi tega, ker se je bal, da bi z njim slabo ravnali.

Predsednik: Ali je vam kdo grozil?

Margetić: Ne, priznam moram, da mi ni ničesar storil nič žalega.

Predsednik: V preiskavi ste izjavili, da je bil Bernardić glavni vodja cele akcije. Margetić: Zelo mi je žal, da sem pri zaslišanjih v preiskavi dal take izjave. Ko sem bil z Bernardićem konfrontiran, sem od sramote jokal in mi nisem mogel pogledati v oči. Prosim vas, gospod predsednik, da mi dovolite, da se sedaj tukaj pred svobodnim sodiščem opravičim pri Bernardiću in da ga javno prosim odpuščanja.

Ko mu je predsednik to dovolil, je pristopil Margetić k Bernardiću, mu segel v ro-

ko in dejal: Prijatelj, lepo te prosim, odpusti mi, sedaj si slišal resnico. Odpusti mi. Bernardić: Pomiri se, vse ti odpustim.

Sledilo je nato čitanje zapisnikov o zaslišanju na policiji in v preiskavi. Tam je Margetić priznal, da je dobil od Bernardića revolver. Prav pa, da mu ga je dal na njegovo prošnjo. Često je hodil kupovat živino in je imel pri sebi večje vsote, zaradi česar mu je bil revolver potreben.

V nadaljnjem zasliševanju slika Margetić svoje življenje in pravi, da je bil vedno zelo nesrečen. Zlasti v zadnjem času je bil tako pobit, da je hotel izvršiti samomor. To je bil tudi glavni namen, zaradi katerega je hotel imeti revolver. Pozneje se je pomiril in opustil svoje samomorilne namene.

Margetićev zagovornik dr. Obradović zahteva, naj bi se kot prvi zaslišali Margetićevi delodajalci in njegova sestra, ki bi lahko izpovedali, da Margetić ni mogel sodelovati na raznih sestankih izven Zagreba, kakor jih našteva obtožnica, marveč da je bil stalno v Zagrebu.

Zagovornik dr. Zanić: Ali poznate vse soobtožence?

Margetić: Skoro nobenega ne poznam. Večinoma sem jih prvič videl šele po aretaciji na policiji.

Dr. Zanić: Kaj pa dr. Mačka, ali tega tudi ne poznate?

Margetić: Pač, poznam ga kot bivšega predsednika HSS, vendar pa v svojem življenju nisem še nikoli osebno govoril z njim. Zagovornik dr. Bertić: Ali ste kdaj slišali, da se uporabljajo v politiki tudi teroristična sredstva?

Margetić: Ne, tega nisem še slišal.

Zasliševanje Margetića je bilo s tem zaključeno. Po kratkem odmoru je bil priveden v dvorano

Boža Arnsšek

mizar-ski pomočnik iz Zagreba, star 19 let, ki tudi zanika vsako krivdo in naglašajo, da o vsem tem, kar ga dobi obtožnica, ni imel niti pojma. Z Bernardićem ni imel nikakih prijateljskih zvez, Hadžije pa sploh ni poznal vse dotlej, ko ga je videl po aretaciji na policiji. Vse prejšnje izjave pri policiji in pred preiskovalnim sodnikom je podal samo pod vplivom razmer. Ker je na današnji razpravi vse te izjave zaničljivo, je predsednik odredil, da se prečitajo zapisniki.

V policijski preiskavi je Arnsšek priznal, da ga je Bernardić ponovno pozval, naj stopi v tajno omladinsko organizacijo. Ko ga je Arnsšek vprašal, kakšna organizacija je to, ga je Bernardić osorno zavrnil, češ, naj ne izprašuje, marveč naj bo discipliniran član, ki se pokori vsaki odredbi. Pozneje nekoč je vprašal Margetića, ko sta se slučajno sešla, ali je morda tudi on član te organizacije. Ko mu je Margetić to potrdil, se je sam odločil, da se ji priključi. Na prvem sestanku, ki so ga imeli, je Bernardić obvestil vse člane, da gre za tajno teroristično organizacijo. Na drugem sestanku so razpravljali o tem, kako bi izvršili atentate na generala Belimarkovića, Tomića in na policijskega šefa dr. Bedekovića.

Arnsšek: Gospod predsednik, rekel sem že, da so vse te izpovedi neresnične in netočne. Res je samo to, kar sem povedal danes tukaj.

Predsednik: Prej ste izpovedali, da vam je Bernardić pri neki priliki izjavil, da bo ubil vas in vašo ženo, če jih boste izdali policiji. Ali je to res?

Arnsšek: Vse to ni nič res, kaj takega mi tudi ni mogel reči, ker nisimo imeli nikake zarote.

Z zasliševanjem Arnsškega je bila današnja razprava zaključena. Jutri bodo zaslišani Stjepan Glušac, Milan Levnarić, Anton Stefančić in Mirko Debančić ter morda še Franjo Kuntić, tako da pride v ponedeljek na vrsto bivši poslanec Jakob Jelačić, v torek pa dr. Maček in Vilko Begič. V sredo ali četrtek bo zasliševanje obtožencev v glavnem zaključeno. Dokazno postopanje bo verjetno končano do konca prihodnjega tedna, ves naslednji teden pa bodo trajali bržkone govori zagovornikov. Sodba bo potemtakem v najbližjem primeru izrečena šele koncem maja.

Latiška odlikovanja naših diplomatov

Beograd, 9. maja, AA. Vlada latviške republike je odlikovala z redom treh zvezd I. stopnje predsednika ministrskega sveta generala Petra Živkovića, ministra za zunanje zadeve dr. Vojta Marinkovića, ministra dvora Boška Jelića ter pooblaščenega ministra in poslanika Konstantina Fotića. Z redom treh zvezd II. stopnje so bili odlikovani direktor oddelka v zunanjem ministrstvu dr. Miroslav Jan-ković, svetnik poslanstva in šef odseka v ministrstvu za zunanje zadeve Ivan Gerasi-mović, šef protokola ministrstva za zunanje zadeve Ilije Novaković; z istim redom III. stopnje šef kabineta ministra za zunanje zadeve Božidar Kovachević, šef odseka ministrstva za zunanje zadeve Miloš Tičevac, šef odseka ministrstva za zun. zadeve Peter Čabić; z istim redom IV. stopnje tajnik ministrstva za zunanje zadeve Bran. Dimitrijevič in V. stopnje tajnik ministrstva za zunanje zadeve Nikola Knežević in ataše ministrstva za zunanje zadeve Braimir Popović.

Dostavljanje odredb finančnih oblasti

Beograd, 9. maja AA. Da se postavi dostavljanje sklepov, rešenj in sporočil posameznih finančnih uprav strankam na njihovo zahtevo na pravilno podlago in pospeši dosedanje postopanje, je minister za finance odredil, da morajo ministrstvo financ in vse podrejene ustanove dostavljati strankam svoje sklepe in sporočila z izjemo rešenj o prestopkih neposredno po pošti s priporočeniimi pismi s povratnim receptom in to v primeru, ako stranka v svoji vlogi zahteva, da se ji rešenje oziroma sporočilo dostavi na ta način. V zvezi s tem določa minister financ, da morajo stranke svojim vlogam priložiti poštne znamke za 7 Din in točno zaščititi svoj naslov, oziroma naslov osebe, ki je pooblaščen, da sprejme reševne oziroma sporočila.

Odgoden prihod francoskih letalcev

Zagreb, 9. maja, n. Danes bi bili imeli prileteci v Zagreb francoski vojaški aeroplani iz Dijona, o katerih smo že javili, da poletijo preko Milana in Beneke na Balkan. Na aerodromu v Borongaju se je zbrala večja množica Zagrebčanov z oficirskim zborom letalske stroke in vojaško godbo. Kasneje je prišlo obvestilo, da zaradi slabega vremena francoski avijoni iz Dijona sploh niso, tažili niso.

Plebiscitni spomenik na Gosposvetskem polju

Izzivalen sklep koroških nacionalcev — Z nemškimi markami zgrajeni plebiscitni spomenik naj se postavi nad Gosposvetskim poljem, svetim vsem Jugoslovenom

Celovec, 9. maja 1930.

Koroški Slovenci smo postali po plebiscitu lojalni avstrijski državljani. Taksi smo gotovo tudi danes in v naših zahtevah ni ničesar, kar bi ne bilo v skladu s tem našim stališčem. Upiramo se le proti nasilnemu ponemčevanju, branimo se proti teptanju osnovnih pravic vsakega naroda, trpeti ne moremo žalitev in poniževanj. Za svojo lojalnost smemo zahtevati in bi smeli pričakovati vsaj to, da bi nas smatrali naši nemški sodeželani za enakopravne državljane in da bi spoštovali naše narodno čustvovanje.

Zato nas v srcu boli, ko gledamo na priprave za parade, s katerimi hočejo Nemci proslaviti desetletnico usodnega plebiscita. Že to, da se tako proslava sploh vrši, ni v skladu z načelom mirnega sožitja obeh narodov na Koroškem, saj je danes pač vsakomur jasno, da plebiscit l. 1920, ni bil izraz pravne volje domačega prebivalstva, temveč da je bil rezultat umetno dosežen. Toda šlo bi še kako, ako bi se proslava vršila na tih, ne izzivajoč način, z deli kulturne, socialne in gospodarske vrednosti. Na žalost pa so dobili prevladujoč vpliv pri pripravih ekstremni nacionalci, ki tudi danes niso boljši in uvidevnejši, kakor so bili za dobe plebiscita in poprej, in ki še sedaj ne morejo prikriti svoje mržnje do vsega, kar je slovenskega. Z žalostjo vidimo, kako hočejo tudi desetletnico plebiscita zlorabljati za nova izzivanja in poniževanja Slovencev; ne samo Slovencev na Koroškem, temveč tudi Slovencev in vseh Jugoslovenov v Jugoslaviji. Naj opozorim danes samo na eno stvar, ki pa je najbolj značilna.

Priprave za proslave vodijo razni odbori in odseki, ki imajo svoje sedeže v Celovcu. Med njimi je tudi poseben »odsek za spomenik«. Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznim znancem pričel o »domovini in narodu zvesti Koroški«, obenem naj bi bil prisega, da bo pri odločitvi iz l. 1920, ostalo za vse večine čase, ne samo v okvirju današnje Avstrije, temveč tudi v mejah vse-nemščini.

Postavitve takega spomenika pač ne more služiti iskrenemu narodnemu miru. Še huje pa je, da je odsek za spomenik sklenil, naj se ta spomenik postavi v področju — Gosposvetskega polja! Torej tam, kjer se danes stoji spomenik nekdanjega Slovenstva, kjer je slovenski kmet ustoličeval svoje vojvode, tam naj se dviga izzivalni nemški spomenik. Postavljen na Gosposvetskem polju, ki je še danes sve-

to vsem Slovincem in vsemu jugoslovenskemu narodu, bi bil ta spomenik kakor v zasmeh vsem onim, ki so živeli in umirali za idejo narodne svobode v narodnozgodovinskih mejah.

Odsek je razmotril o treh točkah, kjer bi se spomenik lahko postavil. V poštevi so prišli vas Krnski grad (kakih 500 m od cerkve), vrh Šenturske gore in Gosposvetsko polje samo (nasproti vojvodskemu prestolu). Po krajevnem ogledu se je odsek odločil v posled za vrh Šenturske gore, od koder naj bi spomenik dominiral nad celim Gosposvetskim poljem.

Prostor ob vojvodskem prestolu se odseku ni zdel primeren, ker leži tam mošnji svet prenizko, kaka dva metra pod nivojem ceste. Prostor pri Krnskem gradu bi bil po odsekovem mnenju iz zgodovinskih ozirov — na tem mestu je slovenski kmet v slovenskem jeziku izročal vojvodi vladarsko oblast! — primeren in umesten, a v velikem obsegu zamišljeni plebiscitni spomenik bi zatemnjeval arhitektonski lepoto cerkev. Tako je obveljala tretja točka, vrh Šenturske gore, kjer naj se postavi zares monumentalen spomenik. Vendar pa ima tudi ta rešitev zelo velike težkoče, ki so predvsem finančnega značaja. Za dovoz materiala bi bilo treba namreč zgraditi 6 km dolgo novo cesto, kar bi veljalo okrog 600 tisoč šilingov (4,8 milijona Din). Kljub temu se je odsek odločil za Šentursko goro, ker upa, da bo velik del stroškov lahko kril iz koroške plebiscitne zbirke v Nemčiji, katere donos cenijo na najmanj 100.000 mark, dočim računajo optimisti celo s celim milijonom mark.

Tak spomenik, z nemškimi markami zgrajen na Gosposvetskem polju, bi pomenil trajno izzivanje našega miroljubnega, a svojo narodno čast ljubosumno čuvajočega naroda. Pomenil bi tudi izzivanje in zasmehovanje vseh resničnih ljubiteljev miru med narodi. Komu naj vse to koristi? Kam naj dovede? Kako je to v skladu z miroljubnostjo, ki jo vedno zahtevajo avstrijski državljani? In kako je to v skladu z zagotavljanjem, da so koroški Slovenci v Avstriji enakopravni in enakopravni državljani, ki jih nihče ne sme žaliti v njihovem narodnem čustvovanju?

Ko vse to gledamo in premišljamo, se koroški Slovenci spominjamo zlatih obljub, s katerimi so nas obhvalili Nemci v plebiscitni dobi. Teli obljubi niso držali, a zdaj nas hočejo še zasmehovati in poniževati. Zato je razumljivo, da z žalostjo in gnjevom opazujemo početja koroških nacionalcev.

Poplave in nevihte nad Italijo in Madžarsko

Zaradi stalnega deževja so narastle vse italijanske reke — Ciklon nad Tokajskimi hribi

Rim, 9. maja s. Iz vse Italije prihajalo poročila o velikih poplavih. Zaradi stalnega deževja sta v zadnjih dnevih dve manjši reki pri Bresciji prestopili bregeve. Več hiš je bilo treba izprazniti. Upoštevanja na poljih so znatna. Iz Parme poročajo, da je divjala v tamošnjih vinogradih huda toča. Tudi tamkaj je bilo treba izprazniti več hiš, ker je voda zalila kleti. V bližini Avelina se je zrušila 50 kubnih metrov velika plast zemlje na cesto ter povzročila zastoj prometa. Plaz je ožiral tudi 2 hiši, ki so jih morali izprazniti.

Budimpešta, 9. maja s. Kakor poročajo iz občin pod Tokajskimi hribi, je divjal nad občinama Tallia in Radka strašen ciklon. Nenavadne oblike oblakov so že v naprej kazale, da čaka zemljo huda katastrofa. Spodnji robovi oblakov so se končno tako ponižali, da so dosegli zemljo in v dveminutnem hrušču in trušču potegnili s seboj vse, kar so dosegli. Ciklon je ruval drevje, odnašal strehe, trgjal brzojavne in telefonske naprave itd. Stvarna škoda v prizadetih občinah je precej velika. Iz raznih provincialnih mest poročajo, da je padala toča, ki je mnogo škodovala sadnim vrtovom in vinogradom.

Freiburg, 9. maja s. V Scharzwaldu ni padla temperatura samo na gorah, temveč precej občutno tudi v nižjih legah. Na Felsbergu in višjih grških sneži ob temperaturi 4 do 5 stopinj že od srede, tako da je na Felsbergu zapadlo zopet 10 cm svežega snega.

Colombo, 9. maja s. Z zaradi poplav je ostalo 10.000 oseb brez strehe. Državna elektrarna je prenehala obratovati.

Pariz, 9. maja s. V Franciji je nastopil velik nadeč temperature. V Parizu samem je padla temperatura na 3 stopinje pod ničlo. Bati se je, da bo nastopila slana.

Kitajski roparji poklali 15.000 oseb

Strahovito divjanje 4000 roparjev v provinci Honan — Požgali so 10.000 hiš in odpeljali s seboj 2500 oseb

Sanghaj, 9. maja s. Po poročilih tukajšnjih listov je dne 23. aprila vpadlo v okraj Young-Yang v provinci Honan 400 do zob oboroženih roparjev, ki so grozovito klali prebivalstvo. Kakor se čuje, so pustili za seboj 15.000 žrtev, dočim so 2500 oseb vzeli s seboj. Po krvavem dejanju so vse izropali in nazadnje požgali. Pravijo, da je pogorelo do 10.000 človeških bivališč. Tudi maihen oddelek vojakov, ki se je brez moči

upiral premoči roparjev, je bil do zadnjega moža porojen.

Grozovito postopanje roparjev je silno razburilo prebivalstvo, ki trumoma zapušča po roparjih okrožene pokrajine. Vlada je poslala v oplenjeni okraj večje število vojaških čet. Ko pa so vojaški dospeli v okraj in pričeli zasledovati roparje, je mnogo vojakov prostovoljno vstopilo med roparje, ker so jim ti obetali boljšo plačo in preskrbo kakor jo prejema od vlade.

Ameriška letala v Beogradu

Beograd, 9. maja. Danes dopoldne je prispele na beograjsko letališče skupina šestih ameriških vojni letal. Letalci so posejli Atene, odkoder so sedaj prišli v Beograd in bodo jutri nadaljevali svoj polet po drugih evropskih mestih.

Smrt hrvatskega novinarja

Zagreb, 9. maja. Č. V. Zvezda: Božići v Zagrebu je danes umrl novinar Ivan Dobrenski, ki je bil v svojem novinarskem delu soodnosnik in urednik mnogih hrvatskih novin v Zagrebu, Osijeku in Sarajevu. Pokojnik je bil rojen l. 1875, ter je bil znan kot agilen in dober tovariš v vsakem pogledu.

Obdavevanje godbe po radiu v javnih lokalih

Beograd, 9. maja. AA. Davčni oddelek ministrstva za finance je poslal finančnim direktorjem razpis, da je treba plačevati takšno znanke po T št. 99a tudi za glasbo, ki se prenaša potom radio-aparatu in v kolikor služi v zabavo v javnih lokalih. Zaprti prostori kakor čitalnice, klubi in podobne ustanove ne spadajo pod to takšno obremenitev. Davčni oddelek opozarja vse podroben organe, naj pazijo na pravilno uporabo te davčne obremenitve.

Letalska nesreča

Newyork, 9. maja. Iz Acqua Salientes v Mehiki, poročajo, da se je med Acqua Salientes in mesom Zacatecas ponesrečilo potniško letalo. Ubilih je bilo 6 potnikov.

Velika korupcijska afera v Pragi

Praga, 9. maja. h. Zvečer je prišla v javnost vest o aretaciji znanega češkoslovaškega dramatskega pisatelja zdravnika dr. Arnošta Dworaka in nekoga majorja garnizijskega poveljstva v Pragi. Aretacija je povzročila veliko senzacijo in razburjenje. Oba aretiranca sta osumljena, da sta kot vojaška funkcionarja pri naborih sprejemala podkupnine in oproščala vojaške službe sinove bogatih rodbin, med njimi številne člane bivšega češkega plemstva. Oblasti imajo baje v rokah dokazni material za 40 takih primerov.

Zedinjene države grade nove vojne ladje

Washington, 9. maja. s. Zakonski osnutek, ki ga je predložil predsednik mornariške komisije reprezentančne zbornice Britten ima razen že dovoljene gradnje vojnih ladij za 439 milijonov dolarjev, v načrtu še pooblastilo za gradnjo novih križark, rušilcev, podmornic in ladij letalskih matic v skupni tonazi 240.100 ton, za pol milijarde dolarjev.

Vaugoin predsednik krščanskih socialistov

Dunaj, 9. maja. s. Svet krščansko socialne stranke je danes soglasno izvolil podkancelarja Vaugoina za predsednika krščansko socialne stranke. Po izvolitvi je podkancelar Vaugoin izjavil, da je prevzel to mesto samo na zagotovilo bivšega predsednika in kancelarja dr. Seipila, da mu bo v vsakem času pomagal z nasvetom in dejanjem. Podkancelar Vaugoin je bil izvoljen za predsednika stranke na predlog bivšega kancelarja dr. Seipila.

Youngov načrt uveljavljen

Pariz, 9. maja. s. Zvečer ob pol 6. so bile na Quai d'Orsay svečano deponirane tri listine o haaskih pogodbah, in sicer: 1. pravi Youngov načrt, t. j. listina o končnovodnosti in popolni ureditvi reparacij; 2. dodatek, v katerem se zavezniki upniki obvezujejo, da bodo v primeru, če bi tretja država, t. j. Amerika, postopila dolgeve, v enaki meri tudi Nemčiji dovolili popust, in 3. dogovor med državami upnicami glede razdelitve reparacij. Svečanosti so prisostvovali angleški, italijanski in belgijski člani reparacijske komisije in zunanji minister Briand. Kakor znano, je Nemčija že pred nekaj tedni poslala Quai d'Orsay ratifikacijsko listino. Youngov načrt je s tem de facto uveljavljen.

Upor na Filipinih

Manila, 9. maja. g. Na Filipinih je izbruhnil krvav upor domačinov. Pleme Mori, ki je odlično oboroženo, se je močno utrdilo pri Danzalanu in Lanau ter pričelo ostre boje s policijskimi četami. Do sedaj so padli na strani policije 4 možje, 18 mož pa je bilo ranjenih. Izgub Morov za enkrat še ni mogoče ugotoviti, ker boji še vedno trajajo. Trdijo, da so morali do sedaj imeti najmanj 50 človeških žrtev.

Bohumil Lhotsky †

Praga, 9. maja. h. Davi je v splošni bolnici umrl glavni češkoslovaški violonist virtuoz in vodja svetovno znanega Sefčik - kvarteta, Bohumil Lhotsky. Dosegel je 51. leto starosti. Pokojnik Lhotsky se je udeleževal v raznih umetniških organizacijah in je bil med drugim tudi prvi violonist Varšavske filharmonije. Leta 1908. je ustanovil prvi češki godalni kvartet Sefčik - Lhotsky, ki je pozneje dobil svetovno slavo.

2000 oseb žrtev potresa

London, 9. maja. AA. Teheranski »Iran« priobčuje poročilo o potresu, ki je pet milj od Salmasa povzročil veliko materialno škodo. Večji del prebivalstva je pobegnil na polja. Drugo jutro se je potres ponovil. To pot je bil mnogo jačji. Porušil je vse zgradbe. Ruševine preostalih zgradb so zasule pod seboj vse one, ki so ostali v mestu. List poroča, da je potres zahteval 2000 človeških žrtev.

Letalska nesreča v Sarajevu

Sarajevo, 9. maja p. Danes popoldne se je pripetila na aerodromu v Rajlovcu avionska nesreča. Edino spretnosti pilota narednika Makunatića se je zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev. V višini kakih 80 m se je na avionu tipa Brandenburg pojavil ogenj. Videč veliko nevarnost, se je pilot pričel spuščati in tik nad zemljo je skočil iz aviona. Pilot je ostal popolnoma nepoškodovan, letalo pa je na zemlji docela zgorelo.

Drzen roparski napad pri Beogradu

Beograd, 9. maja p. 15 km od Beograda v smeri proti Lazarevcu je bil včeraj popoldne izvršen drzen roparski napad na dve beograjska zdravnišnica, ki sta napravila izlet z motornim kolesom. Sredi ceste ju je ustavilo pet z noži in koli oboroženih in v kmečko obleko oblečenih možikov, ki so zahtevali denar. Ko so oba preiskali in jima pobrali vso gotovino, so izginili. Orožništvo je napadalcem že na sledi.

Ameriška letala v Beogradu

Beograd, 9. maja. Danes dopoldne je prispele na beograjsko letališče skupina šestih ameriških vojni letal. Letalci so posejli Atene, odkoder so sedaj prišli v Beograd in bodo jutri nadaljevali svoj polet po drugih evropskih mestih.

Smrt hrvatskega novinarja

Zagreb, 9. maja. Č. V. Zvezda: Božići v Zagrebu je danes umrl novinar Ivan Dobrenski, ki je bil v svojem novinarskem delu soodnosnik in urednik mnogih hrvatskih novin v Zagrebu, Osijeku in Sarajevu. Pokojnik je bil rojen l. 1875, ter je bil znan kot agilen in dober tovariš v vsakem pogledu.

Obdavevanje godbe po radiu v javnih lokalih

Beograd, 9. maja. AA. Davčni oddelek ministrstva za finance je poslal finančnim direktorjem razpis, da je treba plačevati takšno znanke po T št. 99a tudi za glasbo, ki se prenaša potom radio-aparatu in v kolikor služi v zabavo v javnih lokalih. Zaprti prostori kakor čitalnice, klubi in podobne ustanove ne spadajo pod to takšno obremenitev. Davčni oddelek opozarja vse podroben organe, naj pazijo na pravilno uporabo te davčne obremenitve.

Obsodba zagrebskega odvetnika

Po dvodnevni razpravi je bil advokat dr. Kulčar pogojno obsojen zaradi svojih neresnih ovad

Zagreb, 9. maja. n. Po dvodnevni razpravi je zagrebsko okrožno sodišče izreklo sodbo v zadevi obtoženega zagrebskega advokata, avočasno znanega političnega in javnega delavca dr. Gjura Kulčarja in njegovega sluga Gjura Jurčeca. Oba je zagovarjal odvetnik dr. Milan Miškulin. Sodišče je spoznalo oba obtoženca v nekaterih točkah obtožnice za kriva, in sicer oba, da sta pri policiji lažljivo ovadila kot komunisti Gjura Zadravca, ki je bil zaradi tega izrečen policijskemu postopanju. Zato sta zakrivila prestopke proti pravosodstvu po § 139. z ozirom na § 34. k. z. Nadalje je bil dr. Kulčar spoznan za krivega, da je meseca aprila lani prijavil mestnemu poglavarstvu, da je Hrvatski Sokol na Pavlovaču komunistično gnezdo in da so Sokoli sami komunisti. To je dr. Kulčar ponovil tudi pred dvema zagrebskima odvetnikoma. Tudi v tem slučaju je bilo uvedeno postopanje proti imenovanemu društvu. S tem

je obtoženec povzročil prestopke proti pravosodstvu po § 140. k. z. Nadalje je bil dr. Kulčar spoznan za krivega, da je l. 1927. skušal izmamiti od direktorja tvrdke Delta d. d. Alojzija Gürtlerja 100.000 Din pod pretezo podkupovanja uradnikov pri davčni upravi, da bi ne odpeljal prijave ministrstvu financ o dobičku tvrdke, ki naj bi bila tako oproščena velikih davkov. Direktor Gürtler ni hotel pristati na ponudbo dr. Kulčarja in ga je ovadil.

Dr. Kulčar je bil obsojen na 10 mesecev zapora in 1000 Din globe, pogojno na tri leta, ter na izgubo častnih pravic za isto dobo. Sluga Jurčec je bil obsojen na tri mesece zapora, pogojno na dve leti.

Državni tožitelj je vložil priziv zaradi prenizko odmerjene kazni ter zaradi oprostitve v nekaterih točkah, branitelj dr. Miškulin pa je vložil priziv zaradi previsoke kazni.

Nova uprava borze dela v Ljubljani

Na podlagi odloga ministrstva socialne politike in narodnega zdravia z dne 10. marca 1930, s katerim je minister predpisal način sestave upravnih odborov javnih borz dela, je banska uprava imenovala v upravni odbor borze dela v Ljubljani naslednje zastopnike:

Za zbornico TOI Ivan Ogrin, stavbni podjetnik in dr. Ernest Rekar, industrijalec, kot člana in kot namestnika Jernej Ložar, krojaški mojster in Anton Rojina, industrijalec. Zastopniki delavske zbornice so Ivan Gajšek, zasebni namestenelec in Vinko Vrankar, strokovni tajnik, kot člana in kot namestnika Franc Svetek, zasebni namestenelec in Ivan Silvester, zasebni namestenelec. Zastopniki okrožnega urada za zavarovanje delavcev: dr. Joža Bolin, njeec, ravnatelj urada in Ivan Kocjan, šefknjigovodja kot člana in kot namestnika M. Kuhelj, namestnik ravnatelja in Ivan Zorjan namestnik šefknjigovodje

Iz ljubljanskega magistratnega gremija

Ljubljana, 9. maja

Na današnji seji magistratnega gremija so bili sprejeti naslednji sklepi:

Prošnja tvrdke inž. Vrečka za koncesijo za elektroinstalacije se priporoči. Prošnja Franje Česelnik za prostor stolnice za prodajo tobaka se odkloni. Odklonilo se tudi prošnje za dovoljenje postavitve bencinskega rezervuarja na Krekovem trgu. Prošnja Bože Račiča za podelitev sveta za stanovanjsko barako se ugodil. Potreben svet se mu bo dal v našem. Antena v mestni hiši na Sredini št. 8 se mora odstraniti. Odbor se oddaja košen na potih in stradonih po javni dražbi z dne 27. aprila 1930. Paviliona v hotelu »Tivoli« se odstranita, ker sta postala nerabna. Prošnja Franca Ovirka za podelitev meščanstva se ugodil proti plačilu takse. Mesarju Ivanu Müllerju se dovoli stolnica v Šolskem dvorcu. Mlekarju Josipu Časperc se dovoli prodaja sira na Vodnikovem trgu ob sredah in sobotah.

Stavbna dovoljenja se izdalo: Jožefu Pokornu za hišno kanalizacijo na Smartinski cesti št. 5. I. Knezovič dedičem za zgradbo garaž na Gosposvetski cesti. Vladimirju Vidmarju za enonadstropno hišo ob Cimpermanovi ulici. Josipini Bahovec za prizidek skladišča na Vidovdanski cesti. Avgustu Aznoli za prizidek in adaptacije na Dumaški cesti. Antonu Volkarju za adaptacijo podstrešnega stanovanja na Jernejevi cesti št. 12. Ivanu Volku za enonadstropno hišo v Gerbičevi ulici. Karlu Prelogu za adaptacijo trgovskih lokalov v Zidovski ulici. Antonu in Antoniji Martinšek za enonadstropno hišo ob Verovski ulici. Franu in Franciški Pavlić za enonadstropno hišo ob Verovski ulici. Leopoldu Paliku za enonadstropno hišo ob Cesti na Rožnik. Iv. Krošlju za prizidek garaže in adaptacije na Smartinski cesti št. 15. Kreditnemu zavodu za prizidek tretjega nadstropja v Prešernovi ulici. Ivanu Pustu za visokoprično hišo ob Jelovškovi ulici. Francu Škoporc za enonadstropno hišo ob Poljanski ulici. Antonu Zdoncu za gospodarsko poslopje v Kamniški ulici. Francu Zaklarku za enonadstropno hišo ob Ahaclevi cesti. Jerneju Černetu za zgradbo balkona in prizidka na hotelu »Strukelj« v Dalmatinovi ulici. Terziji Počivavnik za enonadstropno hišo ob Doleniški cesti. Matevžu Krušču za enonadstropno hišo ob Knezovi ulici. Franu Govekarju za enonadstropno hišo v Staničevi ulici. Slovenski Matici za adaptacijo izlozbo na Kongresnem trgu št. 4. Antonu Gregorc za gospodarsko poslopje v Tomšičevi ulici. Antonu Breclju za enonadstropno hišo na Vodovodni cesti. Kristianu Čermelj za dvoranice in kleti v Dvorakovi ulici. Antonu Bervariju za adaptacijo pritličnega stanovanja v trgovski lokal na Vodovodni cesti. Alojziju Krizmanu za pritlično hišo na Izanski cesti. »Elektroinž. strili« za adaptacijo trgovskega lokala na Gosposvetski cesti št. 13. dedičem A. Pogrnika za dvoriščno poslopje na Celovski cesti. inž. Josipu Črničju za enonadstropno hišo ob Glinški ulici. Antonu Urbančiču za enonadstropno hišo na Postolski cesti. dr. Stanku Žitku za novo stanovanjsko hišo. Ivanu Mrzlikarju za enonadstropno hišo v Idrjski ulici. inž. Močniku za enonadstropno hišo. hotelu »Union« za napravo novih garaž.

Ivanu Dežmanu se dovoli zgradba dvonadstropne hiše ob Zarnikovi ulici pogojno, prav tako Francu Rozmanu na Sv. Petra cesti za nadzidek nad dvorano. Prošnja Helene Adamić za prizidek prvega nadstropja in adaptacije na Sv. Petra cesti št. 31 se je odklonila.

Uporabna dovoljenja se izdalo Francu Bratužu za podstrešno stanovanje v Podmilščakovi ulici št. 41. Franju Pavšiču za enonadstropno hišo v Kettelevi ulici. Francu in Mariji Solnc za enonadstropno hišo ob Dunajski cesti. dr. Konradu Janežiču za štetarsko stanovanje v Vegovci ulici št. 5. Al. in Ivanu Kremžarju za hišo v Podjuniški ulici. franciškanškemu misijonu Mariju za enonadstropno prizidek ob Gorupovi ulici. Francu Salehriju za hišo v Podmilščakovi ulici. E. Krombolcu za hišo ob Dunajski cesti. Mariji Plemelj za njeno novo hišo in končno Heleni Ceseni.

Jugoslovensko-ameriški večer

Sinoči sta v dobro obiskani dvorani Delavske zbornice priredili Američanki Ellenor Cook in njena spremljevalka Camilla Edwards jako uspel in ljubeč ter »impatično« sprejet jugoslovensko-ameriški večer. V prvem delu je nastopila gđ. Cook s slovenskimi, hrvaškimi, srbskimi, poljskimi, češkimi in ruskimi narodnimi pesmimi. Na klavirju jo je spremljala gospođica Edwardsova. Pri vsaki narodni pesmi sta nastopili v noši onega naroda, čegar pesem sta proizvajali V znak hvaležnosti so jima deklice in dečki v slovenskih narodnih nošah poklonili mnogo šopkov. Njihova govornica je naglala, da ji ma poklanjajo cvetje v znak hvaležnosti za propagando, ki jo nescično izvajata v tujem svetu za našo narodno pesem in za naše narodne noše.

V drugem delu sta ameriški umetnici proizvajali izmenoma razne ameriške pesmi v početku resne, kasneje pa narodne in jazz-pesmi. Spremljali sta se med seboj na klavirju in na banju. Obe simpatični pevki sta bili sprejeti zelo pristržno od občinstva, ki je z zanimanjem sledilo raznim točkam, predvsem pa njunemu elegantno decentnemu nastopu.

Železničarji

pri prometnem ministru

Včeraj smo objavili beograjsko poročilo o posvetovanjih vodstva Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev ter o izročitvi raznih, na stanovske zadeve se nanašajočih predlogov g. prometnemu ministru. Poročilo pravi h koncu, da je bila deputacija UNJB sprejeta tudi od g. ministrskega predsednika. Kakor nam poročajo z aventične strani, ta zaključni del našega večerajšnjega poročila ni bil točen, ker deputacija od g. ministrskega predsednika še ni bila sprejeta, temveč čaka še obvestila, kdaj se bo lahko to zgodilo.

Prihod čsl. strojevodij v Zagreb

Zagreb, 9. maja. n. Jutri prispeje z brzovlakom iz Splita češkoslovaški strojevodja, ki jih sprejme na kolodvoru vojaška godba, zastopniki železniške direkcije, za mesto načelnik dr. Srkulj, za vlado ban dr. Silovič, za vojsko general Daskalović in češkoslovaški generalni konzul Pukl. Po pozdravnih govorih bodo domačini sprejeli češkoslovaške goste v hotel »Esplanade«, kjer jim bo prirejen obed. Preko dne si bodo gostje ogledali Zagreb, v nedeljo zjutraj ob 5.35 pa odpotujejo v Ljubljano.

Češkoslovaški mornarji v Splitu

Split, 9. maja. n. Danes ob 16. so prispli s Sušaka bivši avstrijski mornarji češkoslovaške narodnosti, ki potujejo v Boko Kotorsko, da se poklonijo grobovom revolucionarnih mornarjev, ki jih je dala postreliti Avstrija poslednja leta svojega obstoja. Češkoslovake so pozdravili zastopniki Jadranske Straže in drugih nacionalnih organizacij. Zvečer so odpotovali proti Dubrovniku.

Senzacionalna pravda za dedščino

Beograd, 9. maja. p. Pred beograjskim sodiščem prve stopnje se je pričela danes razprava, o kateri obširno razpravljajo vsi beograjski tisk in ki zanima vso beograjsko javnost. Gre za zapuščino beograjskega bogataša Uskokovića, ki se je lani ponesrečil pri turneji avtokluba. Zapustil je večmilijonsko premoženje, ki ga sedaj na eni strani reklamirajo varuhi njegovih mladoletnih otrok, na drugi strani pa sodniki, zlasti pokojnikov oče in brat, ki uveljavljata svojo pravico do zapuščine na podlagi črnogorskega zakona, češ, da je bil umrl Uskoković član rodbinske zadruge in da zaradi tega pripada vse njegovo premoženje zadruzi. S tem je v zvezi tudi še druga afera, v katero je zapleten njegov brat Ilija Uskoković, nadalje uradni beograjske davčne uprave Dušan Ilić in davčni pisar Sava Raković, ki so obtoženi, da so vršili razne zlorabe na škodo zapuščine pokojnega Uskokovića. Razprava bo trajala več dni. Že danes je bil na val občinstva k razpravi tako velik, da je policija komaj vzdrževala red v sodni dvorani in pred poslopjem sodišča, kjer je kar trlo radovednežev.

Kačo v spanju pojedla

Split, 9. maja. č. V vasi Pizinju se je pripetila redka strašna nesreča. Neka starejša žena je na paši zaspała z odprtimi ustmi. Ker je ženi dšalo iz ust po mleku, ji je zlezla v usta kača. Ko se je nesrečnica prebudila, je še utegnula zagrabiti kačo za rep, skušajoč jo potegniti iz ust. Kača pa se ji je izmuznula iz roke ter zlezla skozi žrlo v želodec. Revo so v strahovitem stanju prepeljali v bolnico.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za soboto: Hladnejše, spremenljivo vreme; v južnih Alpah mimosrede bolj jasno.

Naši kraji in ljudje

Materinski dan

»Vam ženam je dano v roke vprašanje človeštva; kot matere ga boste rešile.«

Tako je govoril veliki Skandinavac Ibsen, ki je kot pisatelj in človek z velikim uvaževanjem priznaval ženi vrednost v človeški družbi in jo v mnogih svojih delih postavil za žanrsko in nositeljico najvišjih moralnih načel. Način, kako se danes žena udeležuje pri preoblikovanju življenjskega lica in pri razjasnjevanju socialnih pojmov, kaže, kako prav je imel Ibsen.

V materinstvu je najpopolnejše obsežen smisel ženskega življenja in bitja. Saj tvori baš ta čut osnovno sestavino ženskega bistva od rojstva do smrti. Še kot neobgleno dekle vidi deklica v zavoju polenu, v vsakem podolgovatem predmetu punčko, ki jo materinsko stiska k sebi, jo ljubkuje in kaznuje. Doraščajoča dekleta često prevzamejo v družini vlogo matere nad brati, da celo nad onemoglimi roditelji: žena, ki se nekako materinsko zavzema za zaročenca in moža, mu bo vedno blaga in razsodna spremljevalka na življenjski poti. Ni brez pomena dejstvo, da so med voditeljicami domačega in svetovnega ženskega dela po večini žene, ki so ob enem dobre družinske matere.

Poleg njih na stopajo roko v roki: one žene, ki jim usoda ni dala lastne dece, a imajo istotako v sebi močno razvito zavest materinstva. Kakor prave resnične matere čutijo tudi te »socialne matere« željo, valio in silo, da vodijo družbo po smernicah materinskega čuta ter se v tem smislu udeležujejo z zasebnim in javnim nastopom, na dobrodelnem, socialnem, političnem in drugem področju. Žena, ki ni prepolna z materinskim čustvom, slabo izpolnjuje svoje mesto v življenju: taka žena ni samo slaba mati svojih družini ali neuspešna javna delavka, nego tudi sama sebi ne more najti zadovoljstva in življenjske vsebine. Le v materinstvu najde žena samo sebe in svoje mesto v življenju. Pri tem ni bistvene razlike med osebnim, fizičnim materinstvom in med širje pojmovanim socialnim, duhovnim materinstvom. Pač na le razlika med ženo, ki si svoj deci mati, in ženo, ki je rodila deca, na ti ni mati!

Pogled na razvoj modernega ženskega gibanja jasno kaže, kako si je ženska pokor pridobil realnih tal šele takrat, ko so ga vzele v roko žene z materinskim čutom in mu začrtale one smernice, ki so v soglasju s pristno žensko naravo.

Vida P.

Že nekaj let sem se praznuje pri nas materinski dan, ki pridobiva med našim ljudstvom vedno večje razumevanje, v deci pa še posebno radost.

Materinski dan bodi svečan praznik v vsaki družini. Enkrat v letu naj počiva sicer neutrudljiva, vedno ustvarjalna in skrbna mati.

V nedeljo 11. t. m. je dolžnost vsakogar, da se posebno spominja svoje dobre matere, ki mu je dala življenje, ga negovala in budno pazila nanj podnevi in ponoči, one matere, ki je žrtvovala za srečo in zdravje svojega ljubljeneza otroka celo svoje življenje.

Ko je narava v polnem cvetju, praznujemo mi materinski dan. Zato: brez cvetja ni materinskega dne. Najlepše in najprimernejše sredstvo za proslavo tega dne je cvetje. S cvetjem okrasimo v nedeljo naša stanovanja in ne bode prostora v hiši, ki ne bi bil okrašen s cvetjem.

In vi otroci! Poklonite ta dan svojim ljubim materam cvetja in znak vaše neomajne ljubezni in hvaležnosti. Koliko radosti in veselja jim boste pripravili s to poklonitvijo, spremljano z iskrenimi čestitkami vaših nedolžnih src.

Proslava materinskega dne pa bi bila neopolna, če se ne bi spominjali tudi onih zapuščenih in ubožnih mater, ki jih je kruta usoda vrгла za zidove bolnic in hiralnic. Skušajmo jim lajšati bol in poklonimo jim cvetj v znak priznanja za velike žrtve, ki so jih prinesle na oltar domovine kot jugoslovanske matere. Njihove solze radosti nam bodo pričale o veliki materinski ljubezni in požrtvovalnosti naših mater in nas vzpodbudile k nadaljnjemu delu za blazor našega naroda.

Tudi grobovi pokojnih mater ne smemo ostati ta dan prazni in pozabljeni. Dahmo jim svežih rož, saj počivajo v njih one matere, ki so žrtvovala za svojo deca svoje vse.

Janša, ki že 3 mesece pleše, prepeva in igra v »Komische Oper« v opereti »Majestät lässt bitten«. Ogledal sem si to opereto, naša rojakinja Ellen Hille (njeno umetniško ime) me je nad vse prijetno presenetila: poje, pleše in igra vlogo subrete, je presrečna, naravna in elegantna, nemščino obvlada tako dovršeno, da se ji niti najmanj ne pozna slovenska kri, ki pa se tem bolj zrcali v njenem šarmu in temperamentu. Kakor čujem, jo namerava direkcija Komische opere angažirati še za nadaljnji dve leti.

Milan Košič.

Trboveljsko delavstvo v borbi za kruh

Trbovlje, 9. maja

Zveza rudarjev Jugoslavije, podružnica Trbovlje, je sklicala za četrtek popoldne delavstvo trboveljskega revirja na diskusijo o razmerah in praznovanju v revirih TPD. Diskusija se je vršila v Delavskem domu in je bil obisk nad vsako pričakovanje dober. Navzočih je bilo gotovo nad 1500 delavcev in delavk. Diskusijo je vodil predsednik strokovne zveze rudarjev Jugoslavije g. Pliberšek, poročal pa je zvezin tajnik g. Arh iz Zagorja.

Uvodoma je povedal g. Arh, da mu je žal, da ne more navesti nikakih novih momentov v delavskem položaju, ker je ostal isti neizpremenjen. Organizacija je storila vse, da bi se pričelo z normalnim delom in res je bil pred velikonočnimi prazniki dosežen med ministrstvom in TPD v med TPD provizorični sporazum, na podlagi katerega se je pričelo po revirih z delcem, kar pa je trajalo le malo časa, ker so se pogajanja, ki so se nadaljevala med železniško upravo in TPD, zopet razbila. Odločitev bi morala pasti 7. maja. Težko je delavstvo pričakovalo tega dne, ali bilo je zopet razočarano, ker tudi ta dan se ni prinesel zaželenih odločitev. Kakor se je posrečilo g. Arhu poizvedeti, je generalni ravnanje TPD g. Skubic odločil pred nekaj dnevi ponovno v Beograd, kjer se bodo pogajanja nadaljevala. Ker postajajo delavske razmere z vsakim dnem neznošnejše, so strokovne komisije in pa Delavska zbornica sklenile, da skličejo na dovetovanje zastopnike trgovskega kremija in obrtniškega zastopnike strokovnih organizacij: na ta sestanek se bo poizkušalo tudi zastopnik ministrstva socialne politike, da se sam na licu mesta prepriča o veliki revščini, ki vlada pri nas. Na tem sestanku se bo posvetovalo, kaj naj bi se ukrenilo, da se izboljšajo razmere, ki postajajo z vsakim dnem in za vse sloje usodnejše.

Sestavi naj se spomenica in predložiti na najvišje mesto Ni. Vel. kralju, da bodo na najvišjem mestu informirani, v kaki neznošni bedi živi naša delavstva.

G. Arh je poročal tudi o razdelitvi podpor, ki jih je določila TPD. Obžaluje, da se te podpore niso razdelile po ključu, kakor je to predlagala organizacija. Razdelitev, kakor se je izvršila, socialno ni pravična, ker so se podpore razdelile po tem, koliko je kdo napravil šihov. Ko bi bili vsi šihiti enako plačani, bi to še nekako odpravilo, ker pa so šihiti različno plačani in so zaslužili nekateri nad 100 Din na ših, drugi pa samo po 30 Din, je taka razdelitev v socialnem smislu gotovo krivična. Po nekaterih revirih se je prakticiralo tudi tako, da so eni delali celo nadure, drugi pa praznovali. Organizacija je tudi proti tej krivični protestirala. G. Arh je poizvil vse navzoče, naj vse krivice, ki se dotikajo posameznim, naznanijo organizaciji, ki bo našla sredstva in pvtja, da se odpravijo. Navesti pa je treba konkretne primere, da organizacija lahko uspešno intervenira. Pri diskusiji je bilo navzočih tudi nekaj delavcev, zaposlenih pri podjetju Dukić. Ti so iznesli nekaj gorastasnih krivic, ki se jim delajo od strani tega podjetja, predvsem ta, da se jim za nadure ne plačuje zakoniti 50-odstotni povešek. Omenjena je bila tudi lista »slavnoznan« delavske kuhinje, ki jo vzdržujejo nekateri uslužbenci Dukićevega podjetja. Kritiziralo se je tudi delstvo, da podjetje Dukić še vedno pošilja svoje ljudi po državi, ki iščejo delavcev vsehposod, domačini pa praznujejo. Organizacija bo na vse te nepravilnosti oopozorila rudarsko glavarstvo. G. Arh je opozoril delavstvo še na druge nevarnosti, ki prete delavstvu zaradi spora med TPD in ministrstvom promet. Ministrstvo je zahtevalo znižanje cen premoza za državne železnice za 10 %. Pri pogajanjih je ministrstvo pristalo na znižanje za 6 %. TPD pa je odnehala za 3 %: kar bi znašalo za TPD okrog 7 milijonov, ako TPD popusti še za 3 %, bi znašalo to ponovnih 7 milijonov, skupaj torej 14 milijonov letnih manj dohodkov, kar bo škodovalo TPD preveliki na delavstvo. Državne železnice dobavljajo za svoje potrebe od TPD mesečno 85.000 ton premoza. Te dobave namerava znižati ministrstvo promet za kakih 30.000 ton in to količino nabaviti iz državnih rudnikov. V tem primeru bo družba primorana iskati drugih odjemalcev

1234567890230987654321

Številke govorijo za jedilno mast Schichtov Ceres

Od važnih živil vsebujejo masti:

100% masti (čiste kokosove masti) vsebuje samo Schichtov Ceres JEDILNA MAST

100% ČISTA KOKOSOVA MAST

Ceres 100%
Sirovo maslo 81%
Gos 38%
Čokolada 22%
Jajce 11%
Sir 5%

Danes ob 4., 7. in 9. uri!

Čarobni nemški

ZVOČNI FILM

Tebe sem liubil

Življenski roman lepe, mlade pevke. — Ganljivo! Nepozabno!

Elitni Kino Matica

Telefon 2124.

Carobni nemški

V glavni vlogi poje in govori v nemškem jeziku

Mady Christians

Film, ki ga nemška kritika imenuje nemški »Singing Fool«.

Pred prihodom češkoslovaških strojevodij

Liubliana, 9. maja

Še nekaj ur nas loči od sprejema češkoslovaških gostov. Članov federacije češkoslovaških strojevodij, ki pridejo v Liubliano v nedeljo z vlakom ob 9.15. Priprave za svečanost so v glavnem že dokončane. Na kolodvoru bo drage goste pozdravil kot prvi predsednik oblasti uprave Udruga strojevodij g. Pavel Dežman. Nato jih pozdravi sam direktor železniške direkcije g. dr. Jakob Borko, nakar sledi pozdravi zastopnika češkoslovaške republike, javnih korporacij in društev. Na kolodvoru bo izšla železničarska godba »Slova«, pevci pa bodo zapeli več pesmi. Po končanem sprejemu se bo razvila po mestu povorka. V kateri bodo tudi dame v narodnih nošah. Povorka se bo podala v spremstvu godbe pred magistrat. Ker bo na zborovih goste z balkona župan g. dr. Dinko Puc, Povorka krene nato po Starem trgu in dalje po Ciozovi cesti k spomeniku na Ilirskem trgu, kjer sledi pozdrav vicekonzula CSR g. Jana Orszagha in drugih zastopnikov raznih društev.

Po končanih slovesnostih pred spomenikom odide povorka naprej po Kongresnem trgu in Dunajski ter Bleiweisovi cesti do gostilne Keršič, kjer bo gostom prirejeno kosilo. Popoldne si bodo gostje ogledali Grad in uživali, če bo vreme naklonjeno, razgled na planine in ostalo panoramo. Poneke si ogledajo gostje razne zanimivosti v mestu: Vodnikov spomenik, stolno cerkev in Prešernov spomenik, kjer bodo položili lep venec.

Naslednji dan se odpeljejo češkoslovaški strojevodje v spremstvu jugoslovanskih tovarišev na Bled, odkoder napravijo pešizlet preko Vintgarja, nakar se vrnejo in si ogledajo jezero in Bled sam. V programu so tudi še drugi lepi izleti po Gorenjskem, odkoder bodo dragi gostje prav gotovo odnesli kar najlepše spomine.

Ita Rina v Zagrebu

Liubliana, 9. maja

Zagrebska filmska družba »Pax-film« se je že dolgo pogajala z Ita Rino glede prireditve premijer njenega filma »Galgentoni«. Ker so medtem nastale pri tem filmu razne težave pri dobavi (zvočna kopija še danes ni prišla v Zagreb) se je družba odločila povabiti Ita Rino k premijeri filma »Pomlad se budi«. Ta film smo v Liubljani že videli. Ita Rina igra v njem sicer manjšo vlogo, toda tudi to odlično, in res krasno, tako, da smo lahko prav ponosni nanjo. Zagrebske premijere filma »Pomlad se budi« se udeležijo tedaj Ita Rina osebno in dospe v Zagreb v soboto popoldne. Zagrebčani, pri katerih je Ita Rina zelo priljubljena, pripravljajo umetniški in iskren sprejem. Naša umetnica bo prisostvovala predstavam svojega filma v soboto in nedeljo v kinu »Evropa Palace«. Najbrže se zgleda Ita Rina nato tudi doma pri nas v Liubljani, kjer ji bomo na njenih velikih uspehih lahko iskreno čestitali.

Naročajte „Našo dečo“

Krasen uspeh Marija Šimenca v Berlinu

Dne 5. maja je naš Mario Šimenc, lunoški tenor zagrebške opere, pel vlogo princa Kalafa v Städtische Oper v Berlinu. »Turaldo« je pela svetovno znana Mafalda Salvatini. Liu je pela znamenita pevka Lotte Schöne, skratka: blesteča imena prvih prominentov so dajala predstavi, ki je prekrasno uspela. Še večji sijaj. Vloga Kalafa je menda Šimenčeva najbolj pasivna vloga, vendar sem že takoj v prvi sliki občutil, da bo Šimenc tudi v tej vlogi lahko dokazal, kaj zmore in da je fant od fare. In res: od slike do slike se je bolj razvijal ter vse lepše prepeval. Že po 3. sliki ga je publika z Mafaldo Salvatini vred nagradila z burim aplavzom. Višek pa je dosegel uspeh Šimenca na koncu predstave: dvanaestkrat ga je vžičena publika klicala pred zastor, bil je deležen viharov in presrečnih ovacij. Stojte je publika klicala: »Bravo Šimenc«, »Na svidenje!«

Ker je nastopil naš Mario Šimenc, lunoški tenor zagrebške opere, pel vlogo princa Kalafa v Städtische Oper v Berlinu. »Turaldo« je pela svetovno znana Mafalda Salvatini. Liu je pela znamenita pevka Lotte Schöne, skratka: blesteča imena prvih prominentov so dajala predstavi, ki je prekrasno uspela. Še večji sijaj. Vloga Kalafa je menda Šimenčeva najbolj pasivna vloga, vendar sem že takoj v prvi sliki občutil, da bo Šimenc tudi v tej vlogi lahko dokazal, kaj zmore in da je fant od fare. In res: od slike do slike se je bolj razvijal ter vse lepše prepeval. Že po 3. sliki ga je publika z Mafaldo Salvatini vred nagradila z burim aplavzom. Višek pa je dosegel uspeh Šimenca na koncu predstave: dvanaestkrat ga je vžičena publika klicala pred zastor, bil je deležen viharov in presrečnih ovacij. Stojte je publika klicala: »Bravo Šimenc«, »Na svidenje!«

Ker je nastopil naš Mario Šimenc, lunoški tenor zagrebške opere, pel vlogo princa Kalafa v Städtische Oper v Berlinu. »Turaldo« je pela svetovno znana Mafalda Salvatini. Liu je pela znamenita pevka Lotte Schöne, skratka: blesteča imena prvih prominentov so dajala predstavi, ki je prekrasno uspela. Še večji sijaj. Vloga Kalafa je menda Šimenčeva najbolj pasivna vloga, vendar sem že takoj v prvi sliki občutil, da bo Šimenc tudi v tej vlogi lahko dokazal, kaj zmore in da je fant od fare. In res: od slike do slike se je bolj razvijal ter vse lepše prepeval. Že po 3. sliki ga je publika z Mafaldo Salvatini vred nagradila z burim aplavzom. Višek pa je dosegel uspeh Šimenca na koncu predstave: dvanaestkrat ga je vžičena publika klicala pred zastor, bil je deležen viharov in presrečnih ovacij. Stojte je publika klicala: »Bravo Šimenc«, »Na svidenje!«

Šimenc bi imel peti se »Glumače« in »Tosco«, a ga, žal, kliče Zagreb nazaj. Toda pot na svetovni forum si je le odrl. V jeseni bo gostoval v berlinski državni operi.

Ker je ravno govorimo o Šimenču, ne smemo pozabiti naše ljubke »mačkice« iz »Mogočnega prstana« gđc. Elwira Hille.

HUMANIK

DOBER POLETEN ČEVELJ 240.-

RUIJAVA ČRNA 215 145

PLATNENA

NAJ BOLJ SI IN V ENO CENI

In bo primorana zaradi konkurence cene premogu znižati, kar bo skušala zopet prevesti na delavstvo. Delavstvo čakalo še hudi časi in hude borbe, katerim pa bo delavstvo kos le, ako bo strokovno dobro organizirano. S pozivom na delavstvo, da naj se krepko oklene svoje strokovne organizacije, v kateri edino je rešitev delavstva, je zaključil predsednik Pliberšek to velepomembno diskusijo. Vladi je bil odposlan brzojav: Rudarsko delavstvo, zbrano v Trbovljah 8. maja 1930, prosi, da se omogoči čimprej zaposelitev, ker se nahaja v težki bedi. Zveza rudarjev Jugoslavije.

Internacionalni nogometni sodnik g. Miesz

z Dunaja, ki bo jutri sodil finalno tekmo ISSK Maribor: Ilirija. G. Miesz si je lani ob priliki sojenja tekme Primorje: Ilirija pridobil splošno simpatije ljubljanskega občinstva

Tržiško občinsko gospodarstvo

Tržič, 9. maja

V ponedeljek zvečer se je vršila redna seja občinskega odbora. Po prečitanih zapisnikih, ki se je odobril brez izpremembe, je podal mestni župan g. Ivan Lončar svoje poročilo, kjer se je dotaknil proračuna za leto 1930., ki še vedno ni potrjen, tako da je občina v denarnih stiskah, ker davčni urad ne more izplačati doklad, pa se niti trošarina na alkoholne pijače ne more pobirati. Storil bo vse potrebne korake, da se proračun čim prej potrdi. Dalje je poročal o poteku pravde pri uravnem sodišču v zadevi prevzema stroškov stvarnih šolskih potrebščin za meščansko šolo, ki jo je do 1. 1929. vzdrževala okrajna blagajna za sodni okraj Tržič. Po njeni ukinitvi bi morala vzdrževanje prevzeti nova okrajna blagajna za politični okraj Kranj, ki je pa to na svojem občnem zboru odklonila. Mestna občina se je v imenu vseh občin tržiškega sodnega okraja pritožila na oblastnega komisarja, pri katerem so se zglasile številne deputacije, ki pa pritožbi ni ugodil. Tako je morala mestna občina vložiti pritožbo na uravno sodišče, ki je odločilo prizadetim občinam v prid. Primanjkljaj za leto 1929. za vzdrževanje meščanske šole je pokrila banska uprava iz odvedenega denarja razpuščene okrajne blagajne, za potrebe 1. 1930. pa je postal v banovinski proračun potreben znesek. Tako je tržiška mestna občina izšla iz te upravne pravde kot zmagovalka in je krivica zaradi prevzema stroškov od strani okrajne blagajne za okraj Kranj popravljena. Deputacija mestne občine se je zglasila pri banu in njegovem pomočniku, oba sta pokazala v tej stvari svojo naklonenost in obljubila, da se bo stvar tako uredila kakor se je.

Ker se z novim šolskim letom izloči iz tržiške šolske občine šolska občina Lom, je izdala politična uprava mestni občin: nalogo, da vrne na občino Lom odpadajoči del stavbnega fonda za osnovno šolo v Tržiču. Gre za znesek okoli 20.000 Din, ki ga bo morala mestna občina vrniti. Mestni zastop

je sicer v tej stvari sklenil pritožbo, toda pomagal ne bo, ker je vrnitev tega zneska zakonita. Glede razširjenja ceste na Bled je poročal, da zahteva sedaj banska uprava poleg že nameravane razširitve še zaokroženje vogalov Maličeve in Dornikove hiše, kar bo razširitev nekoliko zavleklo, ne pa preprečilo.

Dalje je sklenil občinski odbor, da ostane zdravstvena občina po svojem obsegu in obliki taka kakor je bila doslej, ker svoje-mu namenu najbolje odgovarja. Pri razgovoru o nagradah veroučiteljem se je polajnilo, da jih bo plačevala banska uprava, kateri bo morala občina povrniti na njo odpadajoči del. Aloma Compagni se je izdalo dovoljenje, da postavi v sporazumu z mestno občino primerne reklamne deske in kioske. Podpora za izdajo turistijske karte Karavank, za katero je prosila podružnica SPD, se je odklonila, odklonila se je podpora tudi sportnemu klubu. Ti odklonitvi nista za naprednost in uvidenost občinskega odbora najboljši izpričevali. Prav tako so se zavrnile prošnje za podporo pravoslavne cerkvene občine, zasilskega društva v Kranju za nabavo novega sanitetnega avtomobila in vse podpore mestnih božev, ki so prosili za povziranje podpor. V tajni seji se je dalje podelilo dovoljenje za izdajo koncesije za avtomatsko podjetje Hubertu Zupanu in Ivanu Ruparju.

Iz delovanja kluba „Skala“

Liubliana, 9. maja

Na občnem zboru turistijskega kluba »Skala« so po pozdravnem nagovoru klubovega predsednika prof. Janko Ravnik funkcijari podali poročila, iz katerih je bilo razvidno axilno delovanje odbora v pretečenem poslovnem letu. Klub šteje danes 115 rednih in 17 podpornih članov. Klub je priredil v pretečenem letu 3 velika predavanja, od katerih eno je bilo spremljano z izvirnim alpskim filmom »V skalovju, snehu in večnem ledu«, katero je omogočilo vpogled v alpski svet tudi onim, ki jim ni dana možnost iz kateregakoli razloga se udeleževati v alpinizmu. Javnost se je klubu izkazala hvaležno z dvakratno razprodano dvorano.

Klub je oddal deloma brezplačno večjo številno diaporazivov na razpolago, po večini za predavanja v inozemstvu, s katerimi so predavatelji dosegli velike uspehe ter obnem vzbudili zanimanje za našo lepo domovino. Tu moramo omeniti predavanja prof. Brežnika, ki jih je imel v pretečenem letu na svoji turneji po Ameriki. Tudi predavanja, s klubovimi diaporazivi, znanega dunajskega alpinista Romana Szalaya so žela lepe uspehe.

Stalna klubova rešilna ekspedicija je stopila v akcijo pri vseh treh planinskih nesrečah ter z izredno požrtvovalnostjo vršila svojo nalogo.

Razmotrivalo se je v širšem o proslavi za 10-letnico klubovega obstoja. V glavnem bo proslava izpolnjena s premiero filma, ki nazorno prikazuje krasote naših planin. Izvršitev filma se je zaradi lanske letošnje težke planinske nesreče sodelujočega člana g. Mirka Kaizela zavlekla, ker se je moralo mnogo scen z drugim članom ponoviti.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. prof. Janko Ravnik, ostali odbor pa se je z malimi izpremembami izpolnil. Med slučajnostmi se je razpravljalo o graditvi koč na Storec vrhu nad planino Vogel ter se je tozadevno izvolil pripravljalni odbor, ki ima nalogo predložiti odboru načrte in potrebne predloge.

Planinsko društvo je zastopal g. Makso Hrovatin. Zimsko-sportni savez na g. Josu Gorec, Jeseniška podružnica je bila zastopana po treh članih.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova grenčica« najboljšo olajšanje. Spričevala klinik za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franc Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Kranja

r— Danes velik koncert v kavarni Narodni dom. Sviral bo kompletni orkester Odeon.

Iz Tržiča

ž— Deputacija tržiških čevljarjev in županov pri ljubljanskem županu. V petek se je oglasila močna deputacija tržiških čevljarjev, ki jo je vodil načelnik tržiške čevljarje zadrge, pri ljubljanskem mestnem županu zaradi znižanja trošarine na čevljarje izdelke, ki so z novimi proračuni mestne občine v resnici prekomerno obremenjeni, tako da ogrožajo obstoj čevljarje ročne obrti in s tem obstoj tisočih čevljarjskih rodbin po Gorenjskem. Deputacija je izročila županu obširno spomenico, kjer ugovarja prekomerni trošarini in prosi za njeno znižanje na minimalno mero. Predlog tržiških čevljarjev se glasi, naj se zatrošarino čevljarje izdelki brez razlike na vrsto in kvaliteto čevljev s 5 Din za težo 10 kg in da naj se označi karton, v katerih vozijo vsi čevljarji svoje izdelke na trg, kot originalen omet, označen s težo 10 kg. Glede prakse pri poriranju trošarine naj dohodarstveni urad izda odredbo, da se pri uvozu samo škatle prestejejo in da jih ni treba zlagati iz avtobusov in vozil, kakor se je to delalo, ker se s tem blago prvič pokvari v svojem prodajnem stanju, drugi pa je zamuda časa prav velika. Da podpro težnje deputacije tudi od strani prizadetih občin, so se ji pridružili župani tržiškega sodnega okraja, gg. Lončar, Klemenčič in Poljanec, ki so navedbe čevljarjev v polni meri potrdili in od svoje strani nujno priporočali znižanje trošarine na predlagano mero, če ni mogoče te postavke glede na velike težkoče, ki jih preživlja baš čevljarjski stan, še bolj znižati. Previsoke trošarine na čevljarje izdelke pa imajo prav velik vpliv tudi na mestno gospodarstvo samo. Tako so že različne veletrgovine s čevlji prenesle svoje trgovinske lokale izven mejne občine in se tako na eni strani izognili mestni trošarini, na drugi strani oškodovali mestno občino za davke, na tretji pa zmanjšali konkurenčno zmoglost svojih ljubljanskih tovarišev, ki jim se niso sledili. Tako posega en problem v drugega in gotovo je ljubljanska mestna občina glede na poslednje ugotovitve nujno prisiljena, da omili na znosno mero nove mestne davčine in jih spravi v sklad s svojim razvojem in pa z eksistenco čevljarje obrti. Deputacija je prejela zagotovilo, da se bodo njeni predlogi upoštevali v polni meri.

Z Jesenic

s— Prihod českoslovaških strojevodij. V ponedeljek 12. t. m. ob 7.16 prišle na Jesenice preko Ljubljane poseben vlak, ki pripelje 215 českoslovaških strojnih inženjerjev in strojevodij, ki so se mudili na poučnih izletih po raznih krajih naše države. Na jeseniškem kolodvoru jih pozdravljajo zastopniki mestne občine, zastopnik Društva strojevodij in zastopnik Sokolskega društva. Pri sprejemu bosta sodelovala sokolska godba na pihala in pevsko društvo »Sloga«. Jeseniška javnost se opozarja, da se sprejema bratov Čehoslovakov udeležiti v čim večjem številu. Vlak bo imel na Jesenicah 40 minut postanka, nakar se izleti niki odpeljejo do Blejske Dobrave in od tam naprej peš skozi romantični Vintgar na naš Bled.

s— Sportna prireditev. V nedeljo 11. tega meseca ob 15. bo na sokolskem telovadšču v Kurji vasi nogometna tekma med prvorazrednim klubom iz Koroške, Villa, in Sportvereinom in SK »Bratstvo« iz Jesenic. Ker se nahaja moštvo »Bratstvo« momentano v zelo dobri formi, se obeta občinstvu prvotinski sportni užitek.

Zvočni kino »Radio« Jesenice-Sava. Greta Garbo in John Gilbert v zvočnem veličinu ZENA BREZ SRAMU

Grandiozno delo filmske umetnosti, ki nadkriljuje vse dosedanje Greta Garbo-filme! Sobota 10. maja ob pol 9. uri zvečer. — Nedelja 11. maja ob 3. in 5. uri popoldne ter ob 8. zvečer.

s— Sokolsko društvo Jesenice priredi jutri 11. t. m. izlet članstva in naraščanja na Selo pri Zirovnici k bivšemu društvenemu starosti bratu Ozvaldu. Zbirališče ob pol 13. pred Sokolskim domom. Obлека civilna z sokolskim znakom. Zleta se udeležijo tudi društvena godba. V primeru slabega vremena se izlet ne bo vršil.

Iz Litije

i— Drvi na koncert v Ljubljano. Ob 20. nastopi v dvorani Uniona v Ljubljani učiteljski pevski zbor. Priporočamo poset tega koncerta tudi Litijanom, ki imajo po koncertu ugodno železniško zvezo z nočnim brzovlakom ob 0.36.

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schichtova

i— Ustanovitev Protituberkulozne lige. V nedeljo ob 10. bo v dvorani Dekliškega doma sestanek vseh, ki se zanimajo za ustanovitev krajevnega odbora Protituberkulozne lige. Sestanek sklicuje ekspozitura OUZD iz Zagorja. Litijška osnovna šola je imela že ta teden svojo protituberkulozno prireditev s predavanjem člana učiteljskega zbora. Deca je dobila nekaj najpotrebnejših navodil, kako se ubrani te hude ljudske morilke.

i— Slabe ceste. Glede na notico v »Jutru« od 6. t. m. pod rubriko »Litija« nam javlja cestni okrajni odbor litijški: »Glavna cesta kakor tudi vsa stranska pota v litijškem trgu so brez blata in suha; prav tako vse ceste v okolici Litije, ker so bile vse ceste v jeseni in tudi že letos temeljito posute. Poleg tega se zaradi deževja nastalo blato redno takoj postrže in odpelje, tako da je trditev, da so ceste v območju Litije strašne blatne, absolutno neresnične.«

Iz Zagorja

z— Proslava Materinskega dne priredi Kolo jugoslovanskih sester za šolsko mladino danes ob pol 15., za javnost pa v nedeljo 11. t. m. ob isti uri v Sokolskem domu.

Iz šoštanja

št— Nedeljski izleti. Podružnica Slovenskega planinskega društva priredi v nedeljo 11. t. m. članski izlet na Kozjak. Odhoda ob 9. uri z vlakom do Pake. Zbirališče na kolodvoru. Vabljeni so člani in ostali ljubitelji naših planin.

št— Florijanska proslava. V proslavo svojega patrona priredijo gasilna društva, mestno, tovarniško in družinsko, jutri v nedeljo 11. t. m. izlet k Sv. Florijanu. Ob 10. uri bo služba božja. Pri izletu bo igrala godba »Zarja«.

Iz Konjic

ci— Preselitev pošte. Kakor slišimo, je pošta direktoja odobrila predlog, da se pošta preseli iz pritličja v prvo nadstropje hiše g. Ogorevca. S tem bodo gotovo zadovoljni poštni uslužbenci, ki pridejo iz vlažnih prostorov.

ni— Konjice imajo 23 naročnikov na radio, a žal še ne obstojijo pri nas predpisi, ki bi prepovedali motenja in ki bi posestnikom električnih naprav predpisovali pravilne instalacije. Tako moti v trgu neka privatna električna naprava več tukajšnjih radijskih amaterjev.

Iz Ptuja

i— »Caričine Amazonke« na ptujskem odrju. Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča v Ptuj in obenem zadnja glasbena predstava v tekoči sezoni, bo v ponedeljek 12. t. m. Uprizori se najboljša slovenska opereta »Caričine Amazonke«.

Iz Gor. Radgone

gr— Telefonsko napravo je na prošnjo tvrdke Probst v Lutvercih odobrila pošta direktoja v Ljubljani. Z napravo potrebne voda so pravkar pričeli ter bodo vsa dela dokončana že v teku tega tedna tako, da bodo telefonski govori z novo odjemalko, ki bo imela štev. 10, omogočen že prihodnjo nedeljo 11. t. m.

GOSPODARSTVO

Granitna industrija in problem naših cest

Prejeli smo:

Vprašanje cest je za danes problem, ki dela poklicanim faktorjem pri nas resno skrb. In vendar so to šele prvi znaki nastajajočih težkoč, ki jih moramo pričakovati še v vse večji meri. Saj imamo v primeri z drugimi državami razmeroma jako malo avtomobilov; Francija n. pr. jih ima relativno 25 do 30 krat več, kajti pri nas pride 1 avtomobil na 1100 prebivalcev, v Franciji pa na 35 — da ne govorimo o Ameriki, kjer ima, kakor znano, vsak peti prebivalec svoj avtomobil.

V splošnem se poudarja, da je vprašanje cest predvsem finančno vprašanje, vendar pa je gotovo, da je ugotovitev finančnih potreb še le mogoča, ko so si strokovnjaki na jasnem o tem kaj je ukreniti in kako. Ker je ta problem sprico nezadostnosti lokalnih izkušenj in raznih novih metod, ki se pojavljajo, za strokovnjake še zelo nejasen in težaven, je treba upoštevati skušnje onega inozemstva, ki ima dokaj slinje prilike. Te skušnje so dovedle do nižje navedenih vidikov, ki jih v pogledu cest zavzema tudi naša industrija trdega kamenja.

Pri ureditvi cest je upoštevati: 1.) dnevno obtežbo, to je povprečno število ton, ki se prevozi preko ceste na dan; 2.) vspeve v poteku ceste in njih lego; 3.) posebne zahteve glede na udobnost. Obtežba je eden glavnih kriterijev za presjelo, kako se naj uredi cesta, zato je treba tozadevni statistik poveliti največjo skrb. Danes je brez teh podatkov sestava točnega programa nemogoča.

Glede na obtežbo uči izkušnja, da je do obtežbe 200—300 ton mogoče vzdržati gramozno cesto brez vsakih drugih pripomočkov. Preko te meje, nekako do obtežbe 500 do 800 ton je potrebno zavarovanje površine. Do te meje je gramozna cesta najprej rentabilna zato je po krivici prišla ponekod iz mode. Če do te meje gramozna cesta ni v dobrem stanju, ni temu kriv sistem take ceste, temveč nezadostna oskrba ali pa ne previdnost pri izbiri gramozu ali pomikanje dobrega gramozu vobče.

Rigorozna izbira gramozu glede njega kvalitete bo tu odpomogla — pri tem nam bo dal podatke naš zavod za preskušnjo materiala na univerzi — in pa največja skrbnost pri izdelavi, kjer bodo imeli policijani inženjerji težko in odgovorno delo. Da morajo ozka kolesa izginjati iz cest je povsem jasno, neapropno pa mora priti enkrat do tega, da bomo na cesti pri vsakem posipanju videli 15 tonke težke cestne valjarje.

Preko obtežbe 800 ton gramozne ceste ni mogoče vzdržati. Za obnovo takih cest se danes borijo kamen, valjani asfalt, tér in beton. V deželah, kjer je dober trdi kamen na razpolago — in tega imamo pri nas v izobilju v kvaliteti, ki je enakovredna najboljšemu kamnu na svetu — je kamen najrentabilnejši način utrditve cest. Tudi našo lastno izkušnjo se v tem pogledu dobre, saj imamo v Mariboru ceste tlakovane z malim tlakom že 22 let pod zelo težko obtežbo, takorekoč brez vsakega vzdrževanja.

Preko 800 ton obtežbe se uporablja racionalno mala kocka od 8 cm, preko 1500 ton obtežbe mala kocka od 10 cm, preko 2000 ton obtežbe ali na vsponih preko 6—8% pa se uporablja prizma ali regularna kocka, kar je odvisno od posebnih prilik dolžinskih cest.

Pri tej analizi glede mogoče obtežbe cest sem prepričan, da bo pokazala statistika, da ne dosežemo potrebe po dragi utrditvi cest s težkim načinom nedoglednih dimenzij in da zaradi tega tudi finančna bremena ne bodo neznosna.

V pomirjenju občinstva naj služi, da je tudi v Nemčiji, kljub tamšnjemu jako razvitemu prometu, dolžina cest z obtežbo preko 800 ton minimalna; saj dosega komaj 4.7% skupne dolžine cestne mreže in le na tej dolžini prihajajo drage utrditve v poštev. Pri nas bo menda ta odstotek za enkrat še izdatno manjši. Težje problema ureditve cest, bo tedaj prej ko slej slonelo na vzdrževanju gramozne ceste — tedaj na dobrem gramozu in dobri oskrbi.

Naj tu sledi še nekaj opazk glede naše industrije trdega kamenja, ki prihaja pri utrditvi težko obremenjene ceste prvenstveno v poštev. Ta naša industrija se je razvijala pod zelo težkimi okoliščinami. Dasi je naš kamen kvalitativno prvovrsten, vendar na se nahaja v krajih, ki so v pradobi preživeli težke tektonske premike. Dobiti ga je zaradi tega le v formah, ki otežkočajo izdelavo kock in drugih potrebnih oblik. Mirne pletli, kakor se jih najde v drugih deželah, je le težko dobiti ter je tako iskanje zvezano s težkimi denarnimi žrtvami.

Kljub temu se je naša granitna industrija, v kateri je danes investirano približno že 25 milijonov Din, toliko razvila, da je došla vsem serijskim zahtevam. Danes razpolaga ta industrija s celo vrsto cepilnih strojev za izdelovanje malega tlaka, s svojimi ozkotirnimi železnicami, delavskimi naselbinami itd. in je letno v stanju dobaviti prvovrstnega blaga za poltakovanje ca 25 km cest. Ako pa sedanje naprave ne bi zadostovale, jih je mogoče brez večjih težav potrebam primerno razširiti.

Seveda pa mora industrija trdega kamenja v interesu odgoja in dobrobiti delavstva zahtevati, da se jo enakomerno zaposli. Sedanjim sistem javnih korporacij, ki izdajajo sunkoma naročila s kratkim dobavnimi roki, se mora temeljito spremeniti. Tak sistem je dokaz nesistematskega dela, ki ga mora javnost plačati s povečanimi stroški, delavstvo in industrija pa s težkimi žrtvami.

Iuž, Milan Lenarčič.

— Pred izdajo Godstotnih obveznic za odškodnino za begluško zemljo. Kakor znano se ima odškodnina za begluško zemljo v Bosni in Hercegovini po zakonu o finančni likvidaciji in odškodnini za begluško zemljo od 1. 1929., izplačati predvsem v posebnih 6 odstotnih državnih obveznicah. Glede na vesti, da se ta odškodnina ne bo izplačala je finančno ministvo izdalo komuniké, v katerem sporoča, da so obveznice že tiskane in da je tudi potrebni kredit za izplačilo v gotovini zagotovljen. Izplačilo v gotovini in v obveznicah se bo pričelo že te dni. Tako bomo v kratkem dobili nov 6 odstotni državni vrednostni papir, ki bo gotovo v kratkem prišel tudi na naše efektivno tržišče. Glede na tečaj ostalih naših državnih papirjev in glede na obrestno mero se bo borzova vrednost teh obveznic gibala nekako med 75—78 Din za 100 Din nominala.

— Pred izdajo obrestne mere Priv. agrarne banke. Iz Beograda poročajo, da je uprava Priv. agrarne banke pričela proučevati možnost znižanja obrestne mere. Kakor se zahtuje po obrestna mera za posojila znižana za 2 odstotka. Ko bo dejansko prišlo do tega znižanja se bo morda tudi dravska banovina v večji meri pričela zanimati za posojila pri tej banki.

— Davčne ugodnosti pri konsumnih zadrugah. Na intervencijo trgovinskega ministva je finančno ministvo nedavno poslalo vsem finančnim direktorom okolišč. št. 13.377, v kateri se opozarja, da so kmetijske in nabavljalne (konsumne) zadruge oproščene družbenega davka le tedaj, če poslujejo izključno s člani (zadrugniki). Finančne direktorje morajo zaradi tega vsako leto pri pregledu bilanc kmetijskih in nabavljalnih (konsumnih) zadrug ugotoviti točne podatke o številu zadrugnikov in o številu oseb, s katerimi se je vršilo tekom leta poslovanje. Če se pri tem ugotovi, da je zadruga poslovala tudi z nečlani, tedaj se mora ta zadruga odmeriti družbeni davek po čl. 74-88 zakona o neposrednih davkih.

— Ponovno znižanje kartelne cene za baker. Mednarodni kartel za baker je 7. in 8. t. m. dvakrat znižal kartelno ceno za baker, in sicer od 14.90 centov na 13.30 in končno na 12.30 centov za funt čif evropska luka.

BORZE

9. maja. Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab; le v devizah Berlin in Praga je bilo nekaj več potrebe. Tečaj deviz 80 se v glavnem nekoliko okrepili, le deviza Trst je za malenkost nazadovala.

Na zagrebškem efektornem tržišču je vojna škoda danes za malenkost popustila. Za aranžma je bila zaključena po 428, za kase po 427 in za december po 430.5 — 431. V Blaircu posojilih zaradi slabega zanimanja ni prišlo do prometa. Zasebne vrednote so bile tudi danes zanemarljive ter je prišlo do prometa le v Union banki po 196, v Jugo banki po 80, v Narodni banki po 8550 in v Trboveljski po 440.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.77, Berlin 13.5175 (13.5025). — Bruselj 7.945, — Budimpešta 9.8872. — Curia 1095.4 — 1097.4 (1095.7). — Dunaj 7.9631 — 7.9931 (7.9781). — London 27.94, — Newyork 56.48, — Pariz 221.92, — Praga 167.22 — 168.02 (167.62). — Trst 295.30 — 297.30 (296.30).

Zagreb. Amsterdam 22.74 — 22.80, Dunaj 7.9631 — 7.9931, Berlin 13.4875 — 13.5175, Bruselj 7.8948 — 7.9248, Budimpešta 9.8722, do 9.9032, Milan 295.58 — 297.58, London 27.94, do 27.9534, Newyork 56.38 — 56.58, Pariz 220.92 — 222.92, Praga 167.22 — 168.02, Zurich 1094.40 — 1097.40.

Curih, Zagreb 9.1250, Pariz 20.25, London 25.06875, Newyork 516.35, Bruselj 72.0250, Milan 27.07, Madrid 68.25, Amsterdam 207.75, Berlin 123.2250, Dunaj 7.883, Sofija 3.74, Praga 15.2950, Varšava 57.90, Budimpešta 9.2350, Bukarešta 3.07.

Dunaj, Beograd 9.1250, Pariz 20.25, London 25.06875, Newyork 516.35, Bruselj 72.0250, Milan 27.07, Madrid 68.25, Amsterdam 207.75, Berlin 123.2250, Dunaj 7.883, Sofija 3.74, Praga 15.2950, Varšava 57.90, Budimpešta 9.2350, Bukarešta 3.07.

Elekti.

Ljubljana. 8% Blair 96.50 bl., 7% Blair 85.50 bl., vojna škoda 432 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kreditna 120 den., Prastrediona 905 den., Kreditni zavod 165 den., Strojne 70 zaklj., Večve 132 den., Ruše 270 do 280, Slavnica 40 den.

Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda aranžma in kasa 427 — 428, za december 430 do 430.5, investicijsko 87.5 den., agrarne 34.5 den., 8% Blair 97.5 bl., 7% Blair 84.125 do 84.875, bančne vrednote: Prastrediona 900 do 910, Union 196 — 197, Jugo 80 — 81, Narodna 6550 — 6600, Srpska 179 — 182, Zemaljska 145 — 149, Ljubljanska kreditna 120 d., industrijske vrednote: Narodna žumska 24 den., Našička 1300 — 1390, Gutmann 173 bl., Slaveks 70 — 74, Slavonija 200 — 205, Drava 267 — 317, Sečerača 370 — 374, Brod vagon 110 den., Union mljn 130 — 150, Večve

125 den., Isis 33 den., Dubrovačka 440 den., Trbovlje 440 — 443.

Blagovna tržišča

Les

+ Ljubljanska borza. (9. t. m.). Tendence za les nespremenjena. Zaključen je bil 1 vagon oglja in 1 vagon bukovih drv. Eksekutivno je bil prodan 1 vagon (ca 14 m³) hrastovih podnic (43 mm, 2.65m, od 19—28 cm, I. II. III., prevzem na licu mesta v 14 dneh ali prej, plačilo proti duplikatu tovarnega lista) fco vagon Postojna po 900 Din za m³. Povpraševanje je za reči ali črni bor (50 m³, 74x220 mm in 50 m³ 74x270 mm, dolž. 4 do 8 m, I. II. III.), za večjo množico lepega oglja (karlovske provenience) in za bukovle letvice (vezane v svežnje, dolž. 50 cm, suho blago).

Zito.

+ Ljubljanska borza. (9. t. m.). Tendence za žito nespremenjena. Zaključen je bilo 5 vag. pšenice. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlev. tarifa, plač. 30 dni): baška, 80 kg po 252.50—255, 78 kg po 245.50—247, 77 kg po 247.50—249; rž: baška, 72-73 kg po 197.50; koruza: baška promptna po 135—137.50, za junij po 140—142.50; ječmen: baški 62-63 kg po 162.5—165; oves: baški, navad. tarifa po 180 — 185; moka: »Oge. fco. Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 400 — 405.

+ Novosadska blagovna borza (9. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet: 9 vag. pšenice, 5 vag. moka, 65 vagonov koruze in 1 vagon ječmena. — Pšenica: baška, 77 kg 192.50 — 197.50; 78 kg 197.50 do 202.50; gornjebaška, 78 kg 200 — 205; banaška, Tisa šlep, 78 kg 200 — 205; gornjebaška, 78 kg 195 — 200; sremeka, 77 kg 177.50 — 180. Oves: baški in sremski 125—130. Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg 107.5—112.5. Kuruza: baška in sremka 92.50 do 95, ladja Dunav 92.50—95, banaška 87.50 do 90. Moka: baška »Oge« 332.50—342.50; »Oge« 330—340; »2« 295—305; »3« 235—245; »6« 165—175; »7« 115—125; »8« 80—90. Otrubi: 65—75.

+ Somborska blagovna borza. (9. t. m.). Tendence nenotna; promet: 170 vagonov. Pšenica: baška, Tisa, šlep 197.50—202.50; baška, 77 kg 190—195; 78 kg 195—200; sremka in slavonska 172.50—177.50. Rž: baška 120—130. Kuruza: baška 87.50—92.50, za maj 90—95; za junij in julij 95—100. Moka: baška »Oge« 325—335; »Oge« 330 do 330; »2« 290—300; »3« 225—235; »6« 160 do 170.

+ Budimpeštanska termiska borza. (9. t. m.). Tendence slaba; promet miren. Pšenica: za maj 20.17—20.18, za junij 20.30 do 20.42, za oktober 19.23—19.24; rž: za maj 10.23—10.25, za oktober 12.23—12.24; kuruza: za maj 11.70—11.74 za julij 11.62 do 11.64, tranzitna za maj 10.73 — 10.75.

Dopisi

MOSTE. Materinski dan priredi po: družnica Kola jugoslovanskih sester Moste — Sv. Peter v nedeljo 11. t. m. Dopoldne bodo prodajale sestre odbornice cvetje in znake s sodelovanjem pomladkarije iz mošanske šole. Zvečer ob pol 20. bo na čast materam prireditev z igro v sokolski telovadnici v Mostah. Spored: pozdrav, deklaracije in igra »Matie«, drama v 3. dejanjih (Fr. Ks. Meško), Vstopnica: sedeži od 1. do 4. vrste 10 Din, od 4. do 8. vrste 8 Din, od 8. do 12. vrste 6 Din, od 12. do 16. vrste 4 Din, stojšče 3 Din. Ker je do hodek namenjen obdarovanju revnih mater, katere bodo še isti večer pred igro obdarovane, vljudno vabimo cenjeno občinstvo k obilni udeležbi. Vstopnice so v predprodaji pri sestri Šušteršičevi, trafikar, Ciglarjeva ulica, in pri sestri Rahnetovi, Selo.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 10. maja: Konec poti. Red C. Nedelja, 11.: Pustolovec pred vrati. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 12.: Vihar. E. Torek, 13.: Zaprt.

Sreda, 14.: Pustolovec pred vrati. B. LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 10. ob 15.: Materinski dan (Dve Maricki ali Brez mamic). — Ob 20.: Groica Marica. Gostuje gođ. Lubejeva iz Zagreba. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Nedelja, 11.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Premijera izvirne opere. Izven.

Ponedeljek, 12.: Zaprt.

Torek, 13.: Norma. A. Sreda, 14.: Zaprt.

Cetrtek, 15.: Črne maske. C. MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 10.: Rigolotto. Gostovanje gospe Tinke Wesel-Polla. Navadne operne cene. Kuponi. Zadnjič.

Nedelja, 11. ob 16.: Materinski dan. Prireditev ženskega društva. — Ob 20.: Caričine Amazonke. Znižane cene. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE. Začetek ob 20. zvečer.

Ponedeljek, 12.: Caričine Amazonke. Gostovanje Mariborčanov.

HUMANIK

POLETJE 1930

198.-

PLATNENE D78.-

NAJBOLJŠI IN VENDAR CENENI

KULTURNI PREGLED

O dramaturških predelavah

Pisatelj Bratko Kreft komentira svojo dramaturško predelavo »Groba neznanega voljaka«, ki je dosegla močan uspeh v mariborskem gledališču.

Op. ur.

Dramaturške predelave dram niso za moderno gledališče nič posebnega novega. Vsak močnejši režiser si ustvari svojo gledališko podobo dela, ki ga namerava uprizoriti. Pred različnimi dramaturško-uprizoritvenimi problemi stoji režiser skoro vedno, če hoče danes uprizoriti dela starejših svetovne dramatik.

Režiserji Tartov, Mayerhold, Piscator itd. smatrajo dramaturške predelave kot važno sredstvo, da se marsikatero delo napravi sploh za gledališče godno. Ena izmed najbolj značilnih dramaturških predelav zadnjih let je Gerharta Hauptmanna Shakespearijev »Hamlet«. Hauptmann je napisal o svoji predelavi zanimivo studijo. Iz nejasnega, nam znanega »Hamleta«, je ustvaril »Hamleta«, ki sicer odlično precej časa, ko na pade poslednja kocka dvigne meč zoper očima in se upre, organizira upor. Nihče mu ni čital da je Shakespearija potvrdil, le konservativni del kritike, ki ne prenese ničesar novega, ničesar kar je zoper tradicijo, je trdil, da Hauptmannova predelava ne ogrozi. Dramaturške predelave so tudi razni »Hamleti« v moderni obleki. Schillerjevi »Roparji« v Piscatorjevi režiji itd. Nesteto je primerov. Linhartov »Matiček se ženi« in »Zupanova Mička« sta paav tako dramaturški predelavi. V »Matičku« je Linhart izpustil več oseb originala, a kljub temu je delanje združil v celoto, ki se razvija neprislusno in pristno. Res je, da so nekateri značilni originala dobili nekoliko drugačno obliko, tudi osnovni motiv konflikta »us primae noctis« — je izostal, vendar je Linhartova dramaturška predelava gledališko močna in pristna. Kljubovd »Krog s kredo«, ki je dosegel povsod močan in upravičen uspeh, je dramaturška predelava kitajske drame. V lanskem sezoni smo videli samo štiri delanja tega dela v našem gledališču. Predzadnje delanje Kljubovdovega dela je bilo izpuščeno. Ali niso bila preostala štiri delanja nova dramaturška predelava? Da. Zakaj? Socialni moment, ki je prav močno izražen v IV. dejanju, je bil s tem precej zabrisan in vloga Čang — Linga je izgubila na revolucionarnosti. Letos smo slišali IV. dejanje, toda samo monolog Hantanga in znanega brata. Vojaki in gostilničarji so izostali četudi je njih pokovor za delo drame zame najmanj toliko važen, kakor tisti »Starec« iz »Groba neznanega voljaka«, ki sem ga laž izpustil. To ni samo tehnična razlika, to je stvar svetovnega nazora, iz katerega izhaja tudi pisateljev ali režiserjev umetniški nazor. Oblika gledališke umetnosti način izražanja, izralska umetnost, ki jo prav za prav zaznamujemo sele od Shakespearija, kaiti pri Grkih in Rimljanih so bili izralsi v resnici samo recitatorji, vse to se je razvijalo v teku stoletij. In Julius Bab pravi v svojih knjiž: »Der Mensch auf der Bühne«, I. str. 73: »Die reine Ausbildung der dramatischen Technik ist eben keine Geschicklichkeit — sondern eine Weltanschauungsfrage«. To je važna ugotovitev.

predelavo. Nejasni seksualni konflikt starca do dekleta me ni zanimal, odnos me je celo motil. Videl sem vso tragedijo v ljubezni voljaki in dekleta, ki ima vojna uniči vse. Nezaslišano, celo neestetično je moraliziranje »Starca« v III. dejanju. Dvoje, takorekoč na smrt obsedeni ljudi mučiti s presodki in formalnostmi družbe? Mislim, da sem Starca zato celo rešil, ker sem ga spustil. V III. dejanju, ko hoče dekle z voljakom v smrt, ji zaustavi ta pot z besedo »usmiljenje«. V močnem konfliktu ljubezni njega in dekleta — je to prazna fraza. Kdor veruje v dvajsetletno Aude, lahko v III. dejanju veruje v nieno, na novo rojeno ljubezno in se ne da premoiti z »usmiljenjem«. V II. dejanju sta doživela svojo

Sava Schierban

ot Dekle v »Baladi vojni in ljubezni«, v kateri je dosegla priznan uspeh

poročno noč, svojo poslednjo noč ljubezni. To je bil eroš in ne seksus. Iz erosa na izhaja materinstvo. Tako strašna in obenem tako lena noč ne more iti preko dveh ljudi, ki sta postala v tej noči po duši in telesu eno. Kljub vsem spremembam je ostala osnovna ideja problema vojne in ljubezni originalna tudi vodilna vez moje predelave. Skušal sem jo koncentrirati in ji dati bolj živo odersko obliko, nego jo ima original. Moji volak je neobrit, sabo običen ker si družace prostaka, ki pride taravnost iz vojne linije, v kateri je bil več mesecev po rimelir iz svetovne vojne sploh ne morem predstaviti. Vojna kriči iz vseh kotov, iz obeh obrazov, povsod. Kot nekaj temnega mračnega visi nad življenjem in ljubezno teh dveh mladih ljudi. Med svetovno vojno so govorili otroci o vojni, sanjali so krvave sanje in v mnogih je bil andrevski smeh. Zakaj bi ne smelo govoriti dvajsetletno dekle tudi v prvem dejanju o njej, če govori v drugem dejanju? Temno nastrosenje predelave mi je narekovalo tudi nov naslov »Balada o vojni in ljubezni«, zato, ker sem v njem občutil mračnost in usodnost, podobno kot v starih škotskih baladah.

Bratko Kreft.

Letošnje knjige Slovenske Matice

Pravkar so izšle publikacije »Slovenske Matice« za leto 1930. Iz raznih razlogov sta žal izostali dve knjigi, ki bi nadaljevali oziroma zaključili lanske publikacije, namreč Kidričeva »Zgodovina slovenskega slovstva« in Cankarjeva »Zgodovina likovne umetnosti«. Tako imajo letošnje publikacije pretežno leposlovni značaj in sicer tri zvezke »Prevodov iz svetovne književnosti« in Šleibingerjevo bibliografsko knjigo »Publikacije Slovenske Matice od leta 1864 do 1930.«

»Sodnik Zalamejski« Pedra Calderona de la Barca je klasično delo španske književnosti. Igrali so ga že ponovno v Ljubljani. Prevod je iz prve roke: iz mojstrske delavnice Otona Zupančiča, kjer nam nastaja naš Shakespeare in odkoder bomo — kakor upamo — dobili še mnogo prevodov, katerih vsak pomeni veliko obogatjenje našega slovstva. Kakor pri Shakespeariju, imas tudi pri čitanju Zupančičevega Calderona — in zlasti še tu — vtisk, da je to kongenialna prepenstev tujeja dela; če je nujno izgubila kaj lepote in svežosti izvirnika, je ta izguba znatno odtehtana z dovršeno slovensko obliko, z jezikom, ki je tak »kot bi čez strune tekele«, da rabimo Calderonovo naliko.

VI. St. Reymonta »Kmetec« smo dobili letos kar dva zvezka, tako da bo prihodnje leto ta močnejši poljski kmečki roman zaključen. Prevajalcu dr. Joži Gornarju in Slov. Matici smo za to delo zares hvaležni: težko je najti v vsem svetovnem slovstvu tako krepko umetniško podobo vasi, njene psihe, kmeta in kmečkega življenja, kakor jo je ustvaril Poljakom Reymont. Ta epopeja je res zaslužila največjo svetovno književno nagrado (Nobelovo). Prevajalec se je potrudil, da jo verno prelije v naš jezik in pa da jo z našim lastnim jezikovnim koloritom stori tudi našo, domačo. Saj je v zvezi drugačnim socialnim in kulturnim razmeram jedro tega romana tako, da velja tudi za naš kmečki svet. Letos sta izšli knjigi »Zima« in »Pomlad«. V vsaki bo našel čitatelj več neprekosljivih strani. Tako opozarjamo zlasti na opis pomladi v začetku tretje knjige, ki ima le malo podobnih v vsej svetovni literaturi. Krasno štivo, oba zvezka 648 strani!

Dr. Janka Šleibingerja bibliografska knjiga »Publikacije Slovenske Matice« je lep spomenik dosedanjemu delu tega zaslužnega kulturnega društva, kažipot po bogati skladovnici knjig, ki jih je nagradila SM v 66 letih svojega delovanja.

Vsekakor moramo SM priznati, da je dala za 50 Din vsebinsko in tudi po vnanjosti lep knjižni dar. Posamezne knjige se dobe tudi v knjigarnah (Tiskovna druga Ljubljana in Maribor).

Geografski Vestnik

V dne, ko se vrši v naši državi kongres slovenskih geografov, je izšel dvojni letnik glasila ljubljanskega Geografskega društva, »Geografski vestnik«. Kakor vsak naš strogo znanstveni časopis, je tudi »Geografski vestnik« v slabem materialnem položaju. Vzlic temu pa njegovi izdajatelji ne omagajo: debeli zvezek, ki je pravkar prispel na našo mizo, je razveseljiv dokaz njihove vztrajnosti in boja z vladajočimi razmerami. Naša geografska veda se lepo razvija in ne more pogrešati strokovnega glasila. Dosedanji letniki »Geografskega vestnika« so prila stalnega napredovanja, sedanjí dvojni letnik (1929/30) je še posebno lep dar III. kongresu slovenskih geografov. Časopis se je preselil iz Celja v Ljubljano in je dobil tudi ličnejšo grafično obliko. Urednik dr. Anton Melik je poskrbel zlasti za obilen material v petitu, ki daje obsežnemu zvezku poleg znanstvenih razprav tudi bibliografsko kritično in splošno-geografsko informativnost.

Zvezek vsebuje deset večjih razprav. Doc. dr. A. Melik je zastopal z dvema: v prvi, »Bohinjski ledenik« podaja izsledke svojih raziskavanj moren v bazenu Bled-Radovljica in določa njih zvezo z bohinjskim ledenikom v dobi würmske glaciacije. V drugi razpravi »Razvoj Ljubljane« je dal dr. Melik najpopolnejšo sintezo vseh dosedanjih raziskavanj o postanku in razvoju slovenske prestolnice in je priobčil tudi prav zanimive izsledke lastnega raziskavanja starejših zgodovine Ljubljane. — Ker smo že pri Ljubljani, omenimo še razpravo mladega zgodovinarja dr. Zwitterja »Razvoj ljubljanskega teritorija« in tehten prispevek Svetozarja Ilesiča »Prvotna kmetijska naselja v območju Velike Ljubljane«. V geologijo sega razprava dr. Ivana Rakovca »K razvoju osamelcev in hidrografskega omrežja med Savo in Kamniško Bistrico«. — Meteorolog dr. Oskar Reya je zastopal z razpravo »Letni tok padavin na Slovenskem«, Gabriel Tomazič je prispeval »Donos k spoznavanju razprostranjenosti rastlin na Slovenskem«. Dr. Jože Rus nadaljuje svoje zgodovinsko-geografske studije »Triglavu in sicer poročja topot o Valvazorju v razmerju do triglavske gorske pokrajine«. — Zanimiva je razprava Fr. Baša »Protestanti v Prekmurju«. Naposled naj omenimo še razpravo dr. Milka Kosa »Stari trg in sorodna krajevna imena«, ki je zanimiva po svojem tolmačenju, čemu imajo toliko kraji pri nas, naziv »Stari«.

Med manjšimi doneski piše Fr. Baš o železnih v Jugoslaviji, Ciril Jezeršek o naši povojni prekomorski emigraciji, dr. Fr. Zwitter o prebivalstvu Ljubljane po poklicu. Mnogo zanimivega gradiiva vsebuje naslednji rubriki (Obzornik in književnost). Pripomniti je še, da so nekatere razprave opremljene s kartami.

Vse razprave imajo francoske ali nemške resumeje, kar omogoča tudi tujim strokovnjakom vpogled v slovensko geografsko vedo. Na koncu letnika objavljamo seznam društev in institutov, s katerimi izmenjuje Geografsko društvo svoje glasilo, šteje 92 naslovov — od Helsingsforsu in Leningradu do Philadelphie in Tokija.

Nova knjiga Franceta Bevka

V založbi tržaške književne družine »Luč« je pravkar izšla nadaljava knjiga našega neumornega pripovednika Franceta Bevka »Julijan Sever«. Novela je izhajala pred leti v »Donu in svetlu«. Pisec je skušal — prav kakor v »Muki gospe Vere« — ustvariti psihološko novelo. Kakor je v prej omenjeni noveli analiziral ljubosumje, nam je v »Juliju Severju« predstavil nekam svojevrstno ljubezno med Julijanom, ki je obseden na smrt (The III) in Anico; v zgodbo te ljubezni se vplete plastični lik Julijanove matere, gospe Olge, naposled pa še Aničin drugi ljubimec, Vencelj. Osrednja osebnost te novele je Julijan Sever. Njegovo usodo, ki neizproso teži h grobu, dočim se duh tem strastnejše oklepa življenja, pripoveduje pisec prav sugestivno in zlasti ponekod zelo fino. Pokazal je tudi tu nekatere pripovedniške vrline, ki jih Bevk nesporno ima in jih niti v slabših spisih ne zataji. Povest o umiranju in o obupni ljubezni Julijana Severja se odigrava v Ljubljani z njeovo vlažno in megleno zimo ter v Italiji, kamor se napoli Julijan v Aničinem spremstvu za svetlo iluzijo, da ga bo jug ozdravil.

Bevkov »Julijan Sever« je brez dvoma knjiga, ki jo bo prijatelj slovenske besede rad uvrstil v svojo knjižnico. Oprema je do stojna. Ista založba je že napovedala novo zbirko Bevkovih novel »Dom bede«. Brošura izvod stane 28 Din in se naroča tudi pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Iz celjske kulturne kronike

(»Herman Celjski« in »Čaričine Amazonke« na celjskem odru.)

Mariborsko Narodno gledališče je gostovalo prve dni t. m. v celjskem gledališču s prvim delom obetane Novčanove trilogije s »Hermanom Celjskim«. Dalo je dve predstavi, ki sta bili obe razprodani. Novčanov »Herman Celjski« je brez dvoma eno najjačjih slovenskih dramskih del. Pisatelj je izobilni, zgodovinski snov v vsebinsko silno krepko, odsko učinkovito in jezikovno jedrnatu dramo. Realistični stil je nekoliko prepleten s simboliko. Drama zgrabi s svojo silo in naratnostjo, je enotna, stopnjevana in v karakterizaciji značalev močno diferencirana. Igralsko je naporna in zahteva temeljitega znanja.

Mariborsko gledališče je v skrbni režiji g. Jožeta Koviča dostopno uprizorilo to Novčanovo odsko delo, ki ga mora vsa naša javnost sprejeti z zadoščanjem. Četrto delanje (med Veronikino sodbu pred celjskim dvorom) je režija črta, kar na ni škodovalo bistvu drame. Scenarija je bila stila in učinkovita. Naslovno vlogo Hermana II. Celjskega je podal g. Skrbinšek s krepko dramatično in izrazito mimiko, tudi glasovno in v maski je bil v splošnem zadovoljiv. Najboljši je bil v III. dejanju. Veroniko Deseniško je igrala gdč. Kraljeva naravno, s toplino in umetniško prepričevalnostjo. Zelo posrečeni so bili tudi gdč. Starčeva kot kraljica Barbara, ga. Zakarjškova kot kmetičarka ter ga. Grom kot Friderik. Daneš kot nater Melihor. Blaž kot Encia Silav.

Piccolomini, Pavle Kovič kot Jošt Soški in Furija kot nemi hlapec, Gospa Savinova (Blažena) ter gg. Harastovič (Aron), Nakrst (Herman mlajši) in Rasberg (vitez Herč) so se potrudili, Kostumi so bili primerni, glasba za sceno dobra. Prvi celjski predstavi je prisostvoval tudi v Celju živeči g. avtor, ki je bil deležen viharnih ovacij ter preiel dvoje šonkov in od mestne občine krasen lovorej venec. Uspeh tega gostovanja je bil časten.

Mami zadovoljivo je bilo gostovanje s Parmovo opereto »Čaričine Amazonke«, ki se je vršilo v nedeljo 4. t. m. zvečer ob lenem obisku. Opereta je vsebinsko in glasbeno medla in deloma dolgočasna. Vprasanje je, če se je trud, ki so ga imeli z njo igralci, izplačal. Gosp. Rasberger je oskrbel vestno režijo in okusno scenerijo. Orkester pod vodstvom g. kapelnika L. Herzoga je igral brezhibno, tudi pevске točke so bile v splošnem dobro naštirane. Načevč uspeha je imela gdč. Udočeva kot Helena Jurandova, njen partner g. Ivelja (Feodor Zidanski) je glasovno ustrezal, njegova igra pa je bila prisiljena. Pohvalno so igrali ga. Savinova (Olga), ga. Gorinškova (Anastazija), gdč. Renčlieva (Maruša) ter gg. Pavel Kovič (Galzanov) in Tovornik (Cirkulak). V manjših vlogah so se uveljavili gdč. Starčeva (čarica Katarina II.) ter gg. Grom (cesar Jožef II.), Blaž (korporal) in Harastovič (Potemkin). G. Rasberger se je v vlogi žida Moska potrudil, njegova komika pa je le deloma zadovoljila. Tu je treba ugotoviti, da ni v tem efektna komika, če meša igralec slovensčino z nemščino. Za »Hermanom Celjskim« so značile »Čaričine Amazonke« razočaranje, ki gre na rovaš operete same.

R. P.

Sarajevski glas o »Naši dobi«

V uglednem sarajevskem časopisu »Pregrade« je napisal dr. St. Jakšić referat o novi slovenski reviji »Naša doba«. Prinašamo ga kot glas nepristranskega ocenjevalca, ki je spisal poročilo čisto spontano. G. dr. Jakšić piše:

»Ze prva številka — z dne 8. marca t. l. — te ljubljanske revije, ki izhaja vsako drugo soboto, pričuje o tem, da je bilo upravičeno zanimanje, s katerim smo pričakovali začetek njenega izhajanja. Ni samo spet revija, več v vrsti revij, ki se ustanjavljajo v zadnjem času. Ne, ona je za vsakogar, kdor pozna politično in kulturno gibanje Slovenec, osobito v novejšem času, več kakor samo dobra revija: je namreč splošna manifestacija svobodne misli na Slovenskem. In sicer k sreči tiste svobodne misli, ki daje razmah javnemu razpravljanju s širokih vidikov, ne da bi silila k že okrnili orientaciji tako zvane »svobodne misli« nekdanjega liberalizma. Taki svobodni mišljočeje uredniki — kakor nam zatrjujejo v uvodu — podvrže naše nacionalno-kulturno in gospodarsko-socialno vprašanje. Če smo dobro razumeli to »konceptio glavne naloge« »Naše dobe«, tedaj nam je bilo dopuščeno trditi, da je ta revija stopila v javnost kot »splošna manifestacija svobodne misli na Slovenskem«. Kakor da to potrjuje tudi obsežna lista »sotrudniškega kroga«, polna znanih imen znanstvenikov, umetnikov, publicistov, javnih delavcev Slovenije, pa tudi iz Beograda, Zagreba, Splita, Skoplja, Prage itd. Vsekakor je to krog, ki ne bo bolehal za enostranskimi pogledi na svet in dogodke. In če bo »Naša doba« zares ohranila tako razumno izvoljeno konceptio svoje smeri in jo počasi kompletirala z elementi, ki jih v prvi številki še ne nahajamo (n. pr. vprašanja dela, zlasti kmetijstva), tedaj verujemo, da bo zaslužila ime prve jugoslovenske »revije za javna vprašanja« (zadnje besede so podnaslov »Naše dobe«). To bi bila važna novost v našem kulturnem življenju, ker v vsej državi nimamo in tudi nismo nikdar imeli splošne (in vsaka revija bi morala biti »splošna«) revije za javna vprašanja, kar je znak ozkosti in površnega naziranja o stvarih.

Napačno bi bilo, če ne bi podčrtali odločnosti stališča, ki si ga je takoj v prvih vrstah določila »Naša doba«: »Javna vprašanja so v sedanjosti mnogo bolj neizprosa, nego so bila nekoč. Ne trpe ravnodušnosti... Morda je to predvsem aluzija na razmere med Slovenci, kjer se čuti ojačena akcija nekaterih skupin, ki so imele v nedavni preteklosti skoraj monopol na javno mnenje in so ovirale marsikak korak k napredku; toda besede veljajo takisto za vse nas.

Toliko o ideologiji in načinu pisanja, ki je — naj mimogrede omenimo tudi to — priklonen bolj za intelektualce, vendar ni preveč »knjižni«, da bi bil nedostopen tudi širšim slojem, za katere imajo Slovenci več posebnih revij, zabavnih listov in pod. (n. pr. »Življenje in svet«). Sicer se članki, poročila in beležke odlikujejo po vsebinski mnogovrstnosti in absolutni aktualnosti... Kar pa to novo revijo dela osobito revialno in zanimivo, so njeni zelo dobro urejeni registri poročil in kratkih razprav o najrazličnejših sodobnih pojavih in vprašanjih, razvrščeni v rubrike »Kulturni obzornik«, »Iz revije«, »Politični pregled« in »Zapiski«; ti registri tvorijo skoraj polovico prvega zvezka. Uredništvo je lahko zadovoljno s prvim začetkom »N. d.«. Vrh tega so Slovenci tudi po tehnični opremi te revije pokazali, da se med nami prvi v tehnični opremi knjig, revij in novin.

To lepo priznanje s strani reprezentativne revije Bosne in Hercegovine naj bi vzpodbudilo one, ki se še niso odločili za naročitev, da se nemudoma naroče na »Našo dobo«. Dokler traja zaloga, dobe še vse dosedaj izšle številke. »Naša doba« stane četrletno 30 Din in se naroča pri upravi v Ljubljani, Knafjeva ulica 5.

Ljubljanska gledališka kronika

V četrtek se je vršila v ljubljanski drami premiera Beogovčevega »Pustolovca pred vrati«, ki je privabila za ta čas neobičajno množico občinstva. Pisatelj je osebnost prisostvoval predstavi ali občinstvo ga je burjno nadrževalo. Igralci so v režiji g. prof. Sesta izvršili svojo nalogo izbornu in so bili deležni velikega odobravanja. Obširneše poročilo še priobčimo.

Burna premiera Claudel-Milhaudovega »Krištofa Kolumba«

Berlin, 6. maja.

V državni operi Unter den Linden se je vršila sredi kstna predstava opere povsem novega tipa, Claudel - Milhaudovega »Christoph Columbus«. Ze dolgo ni bilo v Berlinu tako burne premijere. Polzkus, ki sta ga izvršila dva ugledna in priznana francoska umetnika: pesnik Paul Claudel in skladatelj Darius Milhaud, je zanesel zmogo celo med najelitnejšo muzikalno publiko Berlina, ki se zbira na premijerah v operi Unter den Linden. Po drugem dejanju je začel znaten del publike živžati, sikati in se smejeti, gledališče in kulorari so postali nenavadno razgibani, nasprotniki in občudovalci smelega polzusa so se vehementno priklali med seboj, skeptiki so se porogljivo smehljali, nacionalisti se rogali francoskemu geniju.

Na kratko: Paul Claudel, vodilni pesnik katoliške Francije, sicer poslanik v Washingtonu, je spisal dramo o Krištofu Kolumbu. Kakor v prejšnjih delih, je dal tudi tu obilo razmaha svojemu mističizmu in je obdal lik in življenje slovečega odkritelja Amerike s samimi simboli. Da bi še bolj poudaril simbolično in mistično plat svoje drame, je izločil vsakršno dramatično dejanje in vpeljal zbor, ki reagira na vse, kar se dogaja v Kolumbu. Ta zbor opravlja — po lastni avtorjevi izjavi — približno tisto ulogo, ki ga ima v sodobnem življenju tisk. Claudelovo svojevrstno pojmovanje zbora je torej novost v dramatik, ker se njegov zbor ne da primerjati z antičnim zborom ali s cerkvenim liturgičnim zborom. Največja novost pa je, da je Claudel vpeljal v svojo mistično dramo moderni film, tako da se nekateri dogodki in pojavi okrog Kolumba projicirajo na platnu.

Tudi Milhaudova glasba je prkrojena temu pojmovanju in prehaja ponekod v nič kaj prijetno monotonost, čeprav doseže kdaj pa kdaj tudi močno lirčno in dramatično višino. Na nekaterih mestih, zlasti v 2. dejanju je Claudel s svojo mistiko neumljiv celo eludolomem. Vzlic vsemu pa je bilo delo tako opremljeno in izvedeno, da je zapustilo v gledalcu močan, čeprav nekam vznemirljiv in nedoločen vtisk. Opera Unter den Linden, ki ji je dal sam Milhaud prednost pred pariško Grande Opere, je storiła s svojimi prvotnimi tehničnimi pripomočki in umetniškimi silami vse, kar se je dalo, da bi ta zanimivi polzisk kar moči uspel. Trenutno ni mogoče reči, kakšna bo njegova nadaljnja usoda. Pri premijeri je razgrajče vendarle preglasoval aplavz.

Ali je ta burna prestava začetek nekega novega umetnostnega gibanja, kakor je bila pred 100 leti prva predstava Hugujeve igre »Hernani«? Ali ima bodočnost ta zmes mistike, zbora, drame, filma in opere? Oja avtorja sta preveč resna, da bi se hotela samo igrati z dobrimi buržaji. Njuno delo je njuna izpoved. Za njim stojita dve močni osebnosti. Za tema osobnostima pa — kaj, kdo, koliko?

To utegne pokazati bodočnost

Matija Bravničar

skladatelj nove slovenske opere »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, ki bo imeli krstno predstavo v nedeljo dne 11. t. m.

Jubilej prof. Bohuslava Braunerja

Znani češki kemik, vseučiliški profesor Bohuslav Brauner, je doživel te dni 75. leto. Vrh tega je pretekla 50letnica njegovega doktorata. Sivolasi učenjak zasluži našo pozornost kot eden najboljših učiteljev predvoine češko - slovenske vzajemnosti. Profesor Brauner je doživa leta redno zahajal v naše kraje, nisal v čeških naravoslovnih listih o slovenskih Alpah in se živo zanimal za naše diake v Pragi. Ta nesebični naš prijatelj se tudi v poznih letih, ko de more več redno obiskovati naših krajev, vedno z veseljem in simpatijami spominja Slovencev. Zato je prav, da mu je češkiro občni zbor ljubljanske Jugoslovensko - češkoslovske lige poslal na predlož dr. Laha čestitko. O učenju, ki ga uživa prof. Brauner v znanstvenem svetu, pri čuje deistvo, da bo za njegov jubilej izšla posebna izdaja znanstvenega obzornika »Collection des travaux chimiques de Tschecoslovaquie« s prispevki 22 znanstvenikov, med njimi več inozemskih učenjakov. Vsi prispevki bodo spisani v francoskem ali angleškem jeziku. Ze leta 1925, ko je prof. Brauner slavil 70letnico, je izšla podobna publikacija v »Recueil des travaux chimiques des Pays - Bas«. Jubilej je še bodreje duha in neumoren pri svojem znanstvenem delu. Za zgoraj omenjeni zbornik je prispeval zanimive spomine na svojega velikega učitelja Mendeljevega. Prof. Braunerju želimo tudi Slovenci še mnogo srečnih let!

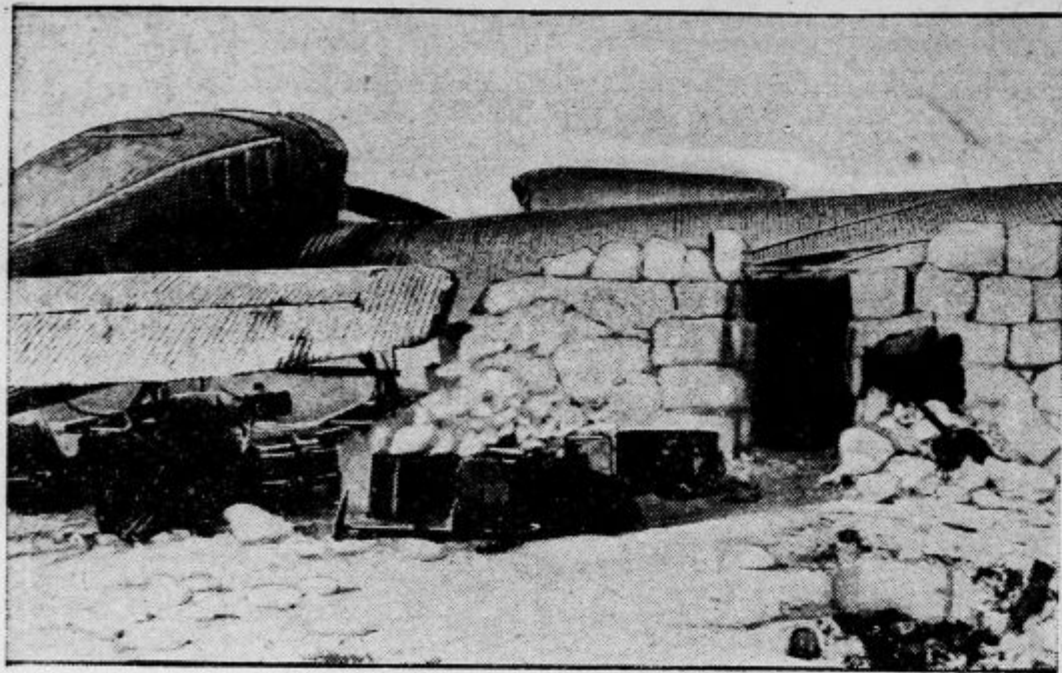

Bratko Kreft kot Vojak

Stefan Zweig je predelal Al Jonsonovega »Volponeja«, Hofmannstall »Elektra« itd. Primerov dramaturških predelav imamo v gledališki zgodovini nebroj. Napačno je misliti, da mnogokrat črtanja niso dramaturške predelave. Ni vedno samo pripisana beseda že vzrok, da je delo dramaturško predelano. Schillerjev »Don Carlos« je pri nas v resnici drama Poze. So celo take dramaturške predelave tega dela, da je vse osredotočeno v kralju Filipu. Treba je samo napraviti nekaj črt pri Carlosu in Pozi in Schillerjev glavni lik Don Carlos, buntovnik in človekoljub, postane medla, recitatorska, paterična figura. Snet opozarjam na citat Julia Baha.

Original Raynaldove drame obsega 292 tiskanih strani, polno dolgovernih lirčnih dialogov. Realizem se meša s simbolizmom, stil je ponekod celo ekspresionističen. Osnovna motiva drame sta vojna in ljubezno. Ljubavni konflikt med voljakom in dekletom je v dekletovih besedah premalo jasno izražen. Zakaj ga je pozabila? Samo zaradi razdalje? Ali res dekle trpi samo zaradi pozabljenosti? Ali se križi v to samoto njene duše kak drug vzrok? Ali ga je iskati v nejasni vlogi »Starca«? Ali je »Starec« zaljubljen v sinovo nevesto? Od kod konflikt tretjega dejanja? Nešteto je neodgovorjenih vprašanj za režiserja. Ze dolžina sama ga sili, da mora delo za več nego polovico črtati. Sedaj je vprašanje: kaj bo črtal? Ali ljubavni konflikt ali vojno? Snet vprašanje njegovega nazora. Gledališče nejasnosti teksta ne prenese. Na odru mora biti vsaka misel jasna, vsak konflikt razumljiv. Sicer pa je to postulat vsake umetnosti. Vsa ta vprašanja so mi ob gledališki predstavi rodila dramaturško

Iz življenja in sveta

Zatočišče pod krilom letala

Neki ameriški letalec, ki je bil prisiljen pristati na Aljaski, si je pod krilom iz sneženih kock zgradil bivališče po načinu Eskimov.

Zanimivosti ptičjih potovanj

Čaplje potujejo iz Nemčije v Južno Afriko — Škorci slede kobilicam — Krivokljuni se klatijo po vsem svetu, vendar najdejo pot v domovino

Ptičeslovje se je šele zadnja tri desetletja lotilo sistematičnega in uspešnega načina, ki naj nesporno ugotovi zakonitost potovanja posameznih ptičjih vrst. V to svrhu je bilo potrebno opremiti nekoliko stotin ptic s kovinskimi obročki, ki imajo natančne podatke kje in kdaj je ptica dobila svoje učeno znamenje. Ti obročki se pritrdijo pticam okoli nožice in obročkanje je doslej prineslo že obilo važnih podatkov tako glede periodičnega potovanja ptic-seliv, kakor glede prostora v katerem žive posamezne ptičje vrste ne glede na njih preseljevanja.

V severovzhodni Nemčiji posluje ptičja postaja Rositten, ki se je z vso vneto posvetila temu vprašanju in je potovanja nekaterih ptičjih vrst raziskala skoro do najmanjših podrobnosti. Tako je v sodelovanju z opazovalcem v Salzburgu in zlasti s pomočjo moskovskega društva biologov raziskala gibanje naše navadne poljske vrane. Popolno sliko teh sta omogočila s svojimi važnimi podatki tudi zoološki postaji v Versaillesu in v Leningradu. V vseh teh proučevanjih se omenjajo posebno pohvalno ruske postaje, brez katerih bi bil vsak temeljitejši študij naravnost nemogoč. Iz poročila, ki ga je izdal kustos dr. Schütz iz Rositena posnemamo zanimive podatke o vranah, ki so jih obročkali 30 km severno od Moskve l. 1928, naslednjo zimo pa so posamezne eksemplarije vili na Pomorjanskem, v Lužici, v Gornji Šleziji in v Alzaciji. Pri tej priliki se je tudi dognalo, da vrane v različnih letih prezimujejo v raznih delih Evrope. Vrano, ki so jo opremili z obročkom v Salzburgu, so naslednjo zimo našli pri Curihu, l. 1925, v Franciji, l. 1926, pa je prezimila pri nas v Jugoslaviji.

Posebno zanimive rezultate pa je prineslo obročkanje čapelj. V Južni Afriki, kjer prezimujejo čaplje iz Srednje Evrope so opazili, da imajo te ptice madžarske obročke. Obenem se je določila natančna njih pot iz Madžarske v Južno Afriko. Ptice so potovale preko Rumunije in Bolgarije v smeri na Carigrad, nato preko Male Azije v južnovzhodni smeri na Alexandrette, odkoder so letele ob sirjski obali in preletele Rdeče morje. Tu se je jata razširila preko Afrike, posamezne pa so dosegle celo Kapsko mesto na najjužnejšem koncu Afrike. Čaplje, ki so jih obročkali na Madžarskem, so po poreklu iz Srednje Nemčije. One iz zapadne Nemčije pa so po ugotovitvah dr. Thienemannna letele preko Francije, Španije in Gibraltarske ožine. Kako so prišle preko Sahare, je do danes še uganka.

L. 1925, so na Madžarskem obročkali 2726 škorcev, kojih domovina je Bližnji in Daljni Vzhod in ki slede navadno

kobilicnim rojem. Zato njih navzočnost dokazuje obenem pričujočnost kobilic. Od teh obročkanih tisočev so našli in javili doslej le štiri ptice: po enega iz Kavkaza, iz Aten, iz Adanc v Mali Aziji in iz Lahoreja v Indiji.

Kljub tem velikanskim razdaljam pa najdejo ptice vedno domov. Krivokljune, ki brez stalne domovine potujejo iz kraja v kraj, so obročkali na Madžarskem in dobili poročila o njih iz Seville (Španija), Sirakuze (Italija), Malte, Oost-vorna (Nizozemska), iz Srednje Norveške in iz Samare ob Volgi. L. 1925, pa so na Madžarskem ušli štiri krivokljune, ki so imeli madžarske obročke. Zabeležili so jih in zopet spustili v širni svet.

Športne obleke

za kolesarje, turiste, lovce ter Bajaco preobleke v največji izbiri pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Radij se bo podražil

Angleški list »Rand Daily Mail« poroča iz krogov afriških industrijcev, da bo ležišče rude v pokrajini Katanga (Belgijski Kongo), ki vsebuje radij, v kratkem popolnoma izčrpano. Ako bodo nadaljnje preiskave potrdile to domnevo, se bo dosedanja cena za 1 gram radija v par letih podvojila ali celo potrojila. Sedanja cena za 1 gram znaša okoli 3 milijone dinarjev. Z druge strani pa zopet poročajo, da je družba, ki izkorišča obširne rudnike za kositer in baker v Katangi, že do slej predelavala samo neznaten odstotek radijske rude, da bi vzdržala dosedanje visoke cene. Francoski listi so nedavno obširno poročali o takih človeštvu škodljivih spekulacijah belgijskih kapitalistov.

Lepotni saloni za pse

Naša civilizacija vendarle napreduje! Čeprav je vsi ljudje niso bogve kako deležni, živali pa jo le občutijo ugodno na lastni koži. N. pr. psi. V Barceloni na Španskem so te dni otvorili pravcat salon za nego njihove lepote. Zavod je opremljen z vsem mogočim modernim komfortom, s kopalnicami, prhami, oddelki za masažo, z elektriko obratujočimi strižnicami (pri ljudeh bi bile brivnice) itd. Četveronožci ostavljajo ta zavod lepo počesani, frizirani, parfemirani in s poliranimi kremplji. Kaj bi rekli neki ljudje, če bi se jim tako dobro godilo?

Starše hoče menjati

Sodišče v Košicah se bo te dni bavilo z zanimivo zadevo in meščani so silno radovedni na pravdorek sodišča. Pred dvajsetimi leti sta v košički porodničnici dve ženi isti dan rodili dete moškega spola. Babica pa je v raztresenosti zamenjala deteti in se je tega spomnila šele, ko je ena izmed žensk odšla iz bolnice z zamenjanim otrokom. Babica se je bala razburjenja in stvari ni pravočasno uredila, kasneje pa je povedala o zamenjavi nekaterim prijateljicam, ki so skrbele da zadeva ni ostala tajna. Ker pa je ena izmed prizadetih rodbin bogata, druga pa siromašna, zahteva sedaj zamenjani sin, ki ga je vzgojila siromašna rodbina, svoj zakoniti delež na bogastvu svojih pravih staršev. Tožitelju se je posrečilo najti več oseb, ki jim je znana ta zadeva in tudi babica je priznala svojo usodno pomoto.

32 milijard za reklamo

Po pravkar priobčeni statistiki sta izdali ameriška industrija in trgovina v lanskem letu za reklamne svrhe nič manj nego 565 milijonov dolarjev, 32 milijard dinarjev v naši valuti! Na same časniške oglase je odpadlo od te ogromne vsote 206 milijonov dolarjev. Posamezne industrijske panoge so se posebno izkazale. Tako je samo 23 velikih avtomobilskih tovarnov potrošilo 64 milijonov dolarjev, 19 tobačnih družb 22 milijonov, 89 tovarnov za jestvino 20 milijonov, 24 tovarnov gramofonov in za radio 16 milijonov, 47 letarskih družb 13 milijonov, 28 petrolejskih družb 10 milijonov, 12 tovarnih mila 7 milijonov, 30 železniških družb 6,5 milijona dolarjev. Če so že stranski izdatki ameriške industrije in trgovine tako veliki, kakšni morajo biti šele dobički!

Roparji po milosti božji

Neki Anglež, ki je na potovanju po Kitajski prepotoval severne predele honanske pokrajine, priveduje, da so ti predeli popolnoma v oblasti velikih roparskih tolpe. Ta ozemlja je on

sam prehodil brez škode le zato, ker si je najel za vodnika nekega bivšega roparskega glavarja, ki se je bil že umaknil v zasebno življenje, a je užival med svojimi nekdanjimi pajdaši še velik ugled. Razbojniška vladavina je v tistih krajih že tako utrjena, da so voditelji dveh velikih tolpe zgradili na neki visoki planoti svetišče, a na svetišču je napis, ki izrečno veli, da so postavili to svetišče ti in ti roparji v zahvalo bogovom, ki so jim pomagali, da so ugrabili toliko bogatih Kitajcev in prejeli zanje visoke odkupnine.

Izgnana za 400 let

Žensko, ki ima le malo upanja, da bo ućakala dan, ko ji bo dovoljeno povrniti se v Pariz, so aretirali te dni istotam. 54 letnico, ki je odsedela že nešteto kazni, so namreč ob vsaki obso dbi izgnali za večje ali manjše število let. Te izgonске dobe so se sčasoma pomnožile na 400 let. To pa grešnice seveda nič ne moti, da bi se vedno znova ne vračala v prepovedano mesto.

SOKOL

Otvoritev Sokolskega doma v Rušah se bo izvršila že 29. maja. Kakor znano, gradi agilno sokolsko društvo Ruše svoj dom in ga bo otvorilo na Vnebohod 29. maja, ko se bo vršil tamkaj delni župni zlet mariborske župe. Ruško sokolsko društvo se na prireditve intenzivno pripravlja. Tudi gradbena dela se naglo bližajo koncu in bo novi dom na dan otvoritve popolnoma dogotovljen sprejel izletnike pod svoj krov.

Drugi javni nastop Sokola Maribor I. Mlado Sokolsko društvo Maribor I. na desnem bregu Drave se krepko razvija, razširja svoja krila kot osvobodilec magdalenskega okraja in zbira v svojem gnezdu mlade in stare, brate in sestre. Doslej je privedil že štiri družabne večere, javen nastop v telovadnici bivše kadetnice, uživa simpatije v vseh krogih in njegova družina šteje že čez 500 krepkih, navdušenih in delavnih Sokolov in Sokolicev, Sokolov in Sokolicev. Pokazati pa hoče 18. maja zopet, kako je napredoval v tem času, pokazati hoče vsem, da je vreden ljubezni, ki si jo je povsod pridobil. Skupaj s svojimi brati - vojaki, zvestimi čuvarji naše domovine, predstavniki naše hrabre in junaške vojske bo privedil ta dan popoldne na letnem telovadšču vojašnice kralja Petra, bivše vojašnice, svoj drugi javni nastop. Sodelovali bodo vsi telovadci in poleg njih nad 200 vajakov - dijakov iz podoficirske šole v Mariboru. Izmenoma pa bodela sodelovali tudi dve god-

bi, sokolska in vojaška. Pred nastopom pojde mlado društvo po svoje matično društvo, počaka na brate iz Studencev, nakar se bo vršila povorka z vojaštvom ter obema godbama na telovadišče. Vabljeni ste vsi, bratje in sestre, vsi, ki poznate in ljubite Sokola, pa tudi vsi drugi, ki vam je Sokol še nepoznan, da ga spoznate in vzljubite. Natančen spored bo objavljen pravočasno.

Radio

IZVLEČEK PROGRAMOV

Sobota, 10. maja

Ljubljana 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: V. Pirnat: V dolini gradov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Nemščina. — 19.30: O reklamah. — 20: Rezervirano za ev. prenos. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka glasba.

Nedelja, 11. maja

Ljubljana 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Kmetijsko predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra. Vmes poje »Slagerje« g. Jug. — 12.15: Tedenski pregled političnih dogodkov. — 15: Olga Knez: Pouk po novi metodi na ljudskih šolah. — 15.30: Prenos iz Tržica. — 20: G. Stanko igra na harmoniko. — 20.45: Valček večer (radio-orkester). — 21.45: Prenos zborovanja »Udruženja strojevodij« iz Uniona. Vmes napoved časa in poročila.

Beograd 10: Prenos iz katoliške cerkve. — 12.30: Koncert orkestra. — 16: Godba za ples. — 17.30: Koncert ciganske kapela. — 20: Koncert pevskega zbora in solistov. — 20.30: »Potovanje okrog sveta«. — 22: Poročila. — Zagreb 11.30: Orkestralni koncert. — 17.30: Prenos tonfilmske glasbe. — 20.30: Koncertni večer. — Praga 16: Koncert iz Bratislave. — 18: Pevski koncert. — 19.30: Prenos opere »Marta« iz bratislavskega gledališča. — 22.15: Lahka godba. — Brno 16: Koncert iz Bratislave. — 18: Arie in pesmi. — 19.30: Prenos opere iz Bratislave. — 22.15: Koncert iz Prage. — Varšava 17.30: Koncert godbe na pihala. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — Dunaj 10: Pevski koncert. — 11: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 13: Lahka godba. — 15: Pevski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 19: Komorna glasba. — 20.05: Veseloirga. — Lahka godba orkestra. — Berlin 18: Lahka glasba. — 20: Orkestralni koncert. — Godba za ples. — Frankfurt 16.15: Koncert iz Stuttgarta. — 19.30: Koncert na čelo. — 20.30: Lahka glasba. — Laugenberg 16.30: Koncert iz Stuttgarta. — 20: Operetni večer. — Godba za ples. — Stuttgart 16.15: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos iz Frankfurta. — Budimpešta 12: Koncert opernega orkestra. — 16: Pevski koncert. — 17.30: Lahka godba. — Rim 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.02: Operni večer.

Pozor, ženini in neveste

žimnice, modroce, peresnice, otomane v različnih vzorcih, divane, patent fotelje, salonske garniture ter razna popravila sprejema in nudi najceneje samo

F. SAJOVIC, Ljubljana, Stari trg št. 6. 6394

Auto Alfa Romeo

v neoporečnem stanju, prodam; model 1927, 6 cilindrov, s štirimi sedeži, lepo z usnjem tapaciran, malo rabljen, skoraj nov. Vozil je 12.987 kmtr., z novo pnevmatik, dve rezervni kolesi s pnevmatikom.

Interesentom daje pojasnila Ant. Jakomini, Kočevje. 7055

POZOR! POZOR!

Lesni trgovci in industrijalci! Proda se pod ugodnimi plačilnimi pogoji: 7029

parna žaga krožna žaga

z dvema polnojarmenikoma, itd. z vsem priborom vred na Dolenjskem ob glavni cesti blizu proge, v lesu neizčrpnem kraju, radi razbremenitve drugega podjetja. Ponudbe pod »Ze več let rentabilna« na ogl. odd. »Jutra«.

Trstje

za strope

izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh, Ljubljana Gradaška ul. 22. Tel. 2513

RATOL

je odlikovan z zlato kolajno zato, ker se je pred oblasti dokazalo, da je sigurno sredstvo proti PODGANAM in MISIM, da pa je tudi popolnoma neopasen. Enako sigurno deluje GAMADIN proti ščurkom, STENOL proti stenicam, ARVICIN proti poljskim mišim. Dobiva se povsod. Proizvodnja Biokemije dd., Zagreb, Hatzova ul. 25. 6399

Antiseptično preparirana desinficirana

Primeros guma je znatno bolj zdrava in zanesljiva, ker je njeno antiseptično in profilaktično delovanje preizkušeno od državnega bakteriološkega zavoda v Pragi. Kdor ceni svoje zdravje sme uporabljati samo »Primeros«! Zahtevajte izrecno povsod. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in podobnih strokovnih trgovinah. 129

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »CLAVEN« je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak lekarnar — Sisak

Velika odprodaja

„DOKO“ čevljev

vseh vrst, od preprostih do najfinejših, v vseh številkah, za dame, gospe in otroke, po globoko znižanih cenah. Samo, dokler traja zaloga. 6455

„Doko“, Prešernova ul. št. 9, dvorišče.

Litografskega nadstrojnika

(faktorja) z večletno prakso in skušnjami, posebno za večbarvni tisk na offset in kamnotisk išče večje podjetje.

V poštev pride samo prvovrsten strokovnjak. - Pismene ponudbe z zahtevkami na oglasni oddelek Jutra pod 7014 7014

Autobus-promet I. Čarman

Od sobote, dne 10. t. m., dalje vozi avtobus na progi Ljubljana — Sp. šiška (po vseh konc. cestah) poleg običajnih voženj še od 20. do 23. vsake pol ure. Upoštevajo se tudi posebne želje cenj. občinstva. Ker priredi šišenski Sokol v soboto, dne 10. t. m., večer DRUŽABNI VEČER v hotelu Bellevue, vozi avtobus I. Čarman ta večer izjemoma do 24. ure 7053

Pridobivanje špargljev

Slika nam prikazuje eno izmed vzornih farm za šparglje na severu Nemčije.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglašje, ki služi v posebnih namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če pa je posebnost pristojbina 2 Din. Če pa je oglašje priobčeno pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglašje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obnem z naročilom, sicer se oglašje ne priobčuje. St. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

2 sladoleadaria
poslavlja, ki sta zmožna voditi primerne kavelje — sprejme takoj v službo. Cepun, Jesenice, Gorenjsko. 16739

Natakarico
mlado in zmožno, za gostinstvo v mestu sprejme takoj. Ponudbe in slike na posredništvu »Jutra« na Jesenice, Gorenjsko — pod šifro »Takoje«. 17057

Spretnega točilca
za popotniško delo sprejme hotel »Belvedere« v Ljubljani. 17630

Natakarje
mlajše, strokovne izkušene sprejme hotel »Belvedere« v Ljubljani. 17632

Več natakarič
potrebujemo za nedeljo. Posredništvu »Jutra« na Krištofova 28. 17638

Vajenca (pikolo)
sprejme hotel »Belvedere« v Ljubljani. 17631

Več dobrih pleskar.
pomolnikov
za na dan sprejme takoj Ivan Strojani, pleskar, Sv. Petra nasip št. 65. 17675

Perfektno kuharico
proti dobri plači isčem za takoj v dvema zakonoma brez otrok, v centru Ljubljane. Ponudbe na oglašje »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17714

Soboslikarske in plesk. pomočnike
sprejme v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Kuharico
za močnejše sprejme takoj gostilna »Oreol«, Zagreb, Frankopanska ul. 13. 17725

Snazilca pribora
krožnega fanta sprejme takoj Struški. 17735

2 trg. pomočnika
zmožna »vseučilne« in nemišne, dobita s 1. julijem namenišnje. Reflektira se le na provizorne moči. Ponudbe pod »Sprejmi« na posredništvu »Jutra« v Celju. 17742

Prodajalko
sprejmem takoj v trgovino »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17743

Pek. pomočnika
treznega sprejme takoj pekarna in trgovina Dime Ivan, Kamnika pri Mariboru. 17750

Damsko frizerko
prvo vrstno mod sprejmem s 1. junijem. Ceneje ponudbe na naslov: Dragotin Juranič, Maribor. Glavni trg 1. 17591

Trgovski pomočnik
mlad in agil, z dobri referencami, ki je izkušen tudi v steklaški strukturi, mora biti Slovenec. Ponudbe na oglašje »Jutra« pod šifro »Trajna služba 154«. 17596

Knjižovodjo
za takojšen vzp. sprejmem takoj tiskarna Ed. Supančič, Pristava. 17587

Spretno šivilje
sprejmem takoj Naslov v oglašju »Jutra« 17536

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite prigode Tomija Popkinsa

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Postrežnico
edno, sprejmem za jutranje in popoldanske ure. Naslov v oglašju »Jutra«. 17534

Praktikantinja
sprejme modni atelje M. Sarc, Miklošičeva cesta. Prednost imajo absolventke obitne stranke. Naslov: Franc Sink, Kranj. 17590

Učenko
ne pod 16 let staro sprejme modni atelje M. Sarc, Miklošičeva cesta. Prednost imajo absolventke obitne stranke. Naslov: Franc Sink, Kranj. 17590

Gospodično
vestno in zanesljivo, s primerno izobrazbo ter namernim namenišnje, sprejme za delo Vekoslav Kramarič, Ljubljana, Poljanska c. 3. Zglašiti se je osebo do 20. t. m. Služba stalna. 17655

Gaterista in 2 cirkularista
za izdelavo friz, kakor tudi več oglašev. sprejme za delo Vekoslav Kramarič, Ljubljana, Poljanska c. 3. Zglašiti se je osebo do 20. t. m. Služba stalna. 17655

Šofer
(samec) k tovrstnemu avtomobilu v Ljubljani, z vso okobro v hiši dobi takoj službo. Ponudbe pod »Dober vozač« na oglašje »Jutra«. 17635

Kroj. pomočnika
za veliko delo sprejmem takoj Alojzij Smrke, krojaštvo, Zuzemberk. 17538

Kroj. pomočnika
za velik delo sprejmem takoj Naslov pri posredništvu »Jutra« v Celju. 17493

Poslovodnjo
izkušeno v damski konfekciji, sprejme v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Elektrotehničarja
izkušena ključavničarja, treznega in neoznanjenega, agilnega človeka, ki se zanimajo za hladilno stroko, v kateri bi se lahko izpopolnili v naši tovarni. Isčemo protiv. 24 let Curculum v etno delo. Posredništvu »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17714

Šivalko za ženske slamičke
sprejmem takoj Javiti se je brezplačno na naslov: Industrija šivalstva, Zagreb, Palmotčeva ulica št. 5. 17532

Sobarico
veščo nemškega jezika, v starosti 20—36 let, sprejme za sezono »Samojezna 35«. 17714

Več šivilj
dobro izkušene v damski konfekciji, sprejmem v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Snazilca pribora
krožnega fanta sprejme takoj Struški. 17735

2 trg. pomočnika
zmožna »vseučilne« in nemišne, dobita s 1. julijem namenišnje. Reflektira se le na provizorne moči. Ponudbe pod »Sprejmi« na posredništvu »Jutra« v Celju. 17742

Prodajalko
sprejmem takoj v trgovino »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17743

Pek. pomočnika
treznega sprejme takoj pekarna in trgovina Dime Ivan, Kamnika pri Mariboru. 17750

Damsko frizerko
prvo vrstno mod sprejmem s 1. junijem. Ceneje ponudbe na naslov: Dragotin Juranič, Maribor. Glavni trg 1. 17591

Trgovski pomočnik
mlad in agil, z dobri referencami, ki je izkušen tudi v steklaški strukturi, mora biti Slovenec. Ponudbe na oglašje »Jutra« pod šifro »Trajna služba 154«. 17596

Knjižovodjo
za takojšen vzp. sprejmem takoj tiskarna Ed. Supančič, Pristava. 17587

Spretno šivilje
sprejmem takoj Naslov v oglašju »Jutra« 17536

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite prigode Tomija Popkinsa

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Vajenca
sprejmem takoj v trgovino mehanega blaga v mestu. Naslov v oglašju »Jutra«. 17620

Učenca
postopena in zbirava takoj sprejmem za mehanika obit. Dopolne na naslov: Franc Sink, Kranj. 17590

Gospodično
vestno in zanesljivo, s primerno izobrazbo ter namernim namenišnje, sprejme za delo Vekoslav Kramarič, Ljubljana, Poljanska c. 3. Zglašiti se je osebo do 20. t. m. Služba stalna. 17655

Gaterista in 2 cirkularista
za izdelavo friz, kakor tudi več oglašev. sprejme za delo Vekoslav Kramarič, Ljubljana, Poljanska c. 3. Zglašiti se je osebo do 20. t. m. Služba stalna. 17655

Šofer
(samec) k tovrstnemu avtomobilu v Ljubljani, z vso okobro v hiši dobi takoj službo. Ponudbe pod »Dober vozač« na oglašje »Jutra«. 17635

Kroj. pomočnika
za veliko delo sprejmem takoj Alojzij Smrke, krojaštvo, Zuzemberk. 17538

Kroj. pomočnika
za velik delo sprejmem takoj Naslov pri posredništvu »Jutra« v Celju. 17493

Poslovodnjo
izkušeno v damski konfekciji, sprejme v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Elektrotehničarja
izkušena ključavničarja, treznega in neoznanjenega, agilnega človeka, ki se zanimajo za hladilno stroko, v kateri bi se lahko izpopolnili v naši tovarni. Isčemo protiv. 24 let Curculum v etno delo. Posredništvu »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17714

Šivalko za ženske slamičke
sprejmem takoj Javiti se je brezplačno na naslov: Industrija šivalstva, Zagreb, Palmotčeva ulica št. 5. 17532

Sobarico
veščo nemškega jezika, v starosti 20—36 let, sprejme za sezono »Samojezna 35«. 17714

Več šivilj
dobro izkušene v damski konfekciji, sprejmem v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Snazilca pribora
krožnega fanta sprejme takoj Struški. 17735

2 trg. pomočnika
zmožna »vseučilne« in nemišne, dobita s 1. julijem namenišnje. Reflektira se le na provizorne moči. Ponudbe pod »Sprejmi« na posredništvu »Jutra« v Celju. 17742

Prodajalko
sprejmem takoj v trgovino »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17743

Pek. pomočnika
treznega sprejme takoj pekarna in trgovina Dime Ivan, Kamnika pri Mariboru. 17750

Damsko frizerko
prvo vrstno mod sprejmem s 1. junijem. Ceneje ponudbe na naslov: Dragotin Juranič, Maribor. Glavni trg 1. 17591

Trgovski pomočnik
mlad in agil, z dobri referencami, ki je izkušen tudi v steklaški strukturi, mora biti Slovenec. Ponudbe na oglašje »Jutra« pod šifro »Trajna služba 154«. 17596

Knjižovodjo
za takojšen vzp. sprejmem takoj tiskarna Ed. Supančič, Pristava. 17587

Spretno šivilje
sprejmem takoj Naslov v oglašju »Jutra« 17536

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite prigode Tomija Popkinsa

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Dober zaslužek
s prodajo praktičnih tehničnih novosti nudi mo avtorizirane, ki obsejajo trgovce, obrtnike in privatne stranke. Naslov v oglašju »Jutra« 17636

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Mlad trgovce
sprejmem dobro zavezanca za Ljubljano in okolico — event. tudi inkaso. Ceneje ponudbe na oglašje »Jutra« pod »Gračanica«. 17706

Zastopnike
za novo vrsto zavarovanja isčemo. — Velik in etalen glavni in postranski zaslužek. Ponudbe z znamko za odgovor na oglašje »Jutra« pod šifro »Velika« — »Inteligentna«. 17537

Pisarniško moč
moško ali žensko, večje zmožnosti, isčem za nekaj ur na dan in več časov. Stalna namenišnje dobro moči ni izključeno. Prednost imajo poznavatelji vsake stroke, ki bi tudi potovali — kar pa ni pogoj. Ponudbe pod »Marjivost« na oglašje »Jutra«. 17610

Mestne zastopnike
a provizije, za prodajo rolet isčemo. — Ponudbe na naslov: Anton Seršen, Zagreb, Bukovska cesta 43. 17533

Potniško službo
ali razna zastopstva prevzame trgovsko izobražen gospod, ki ima lastno motorno vozilo. Dopolne na oglašje »Jutra« pod šifro »Potniška« — »Inteligentna«. 17537

Dva vajenca
ki imata veselje do krojaštva, a hrano in etanovanjem v hiši, ostalo po dogovoru, sprejme izdelovalca obit. Dopolne na oglašje »Jutra« pod šifro »Dva vajenca«. 17533

Kroj. pomočnika
za veliko delo sprejmem takoj Naslov pri posredništvu »Jutra« v Celju. 17493

Poslovodnjo
izkušeno v damski konfekciji, sprejme v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Elektrotehničarja
izkušena ključavničarja, treznega in neoznanjenega, agilnega človeka, ki se zanimajo za hladilno stroko, v kateri bi se lahko izpopolnili v naši tovarni. Isčemo protiv. 24 let Curculum v etno delo. Posredništvu »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17714

Šivalko za ženske slamičke
sprejmem takoj Javiti se je brezplačno na naslov: Industrija šivalstva, Zagreb, Palmotčeva ulica št. 5. 17532

Sobarico
veščo nemškega jezika, v starosti 20—36 let, sprejme za sezono »Samojezna 35«. 17714

Več šivilj
dobro izkušene v damski konfekciji, sprejmem v etno delo Tone Makaj, d. z. 9. t. Ljubljana VII, Kneževa ul. 22. 17700

Snazilca pribora
krožnega fanta sprejme takoj Struški. 17735

2 trg. pomočnika
zmožna »vseučilne« in nemišne, dobita s 1. julijem namenišnje. Reflektira se le na provizorne moči. Ponudbe pod »Sprejmi« na posredništvu »Jutra« v Celju. 17742

Prodajalko
sprejmem takoj v trgovino »Jutra« pod šifro »Samojezna 35«. 17743

Pek. pomočnika
treznega sprejme takoj pekarna in trgovina Dime Ivan, Kamnika pri Mariboru. 17750

Damsko frizerko
prvo vrstno mod sprejmem s 1. junijem. Ceneje ponudbe na naslov: Dragotin Juranič, Maribor. Glavni trg 1. 17591

Trgovski pomočnik
mlad in agil, z dobri referencami, ki je izkušen tudi v steklaški strukturi, mora biti Slovenec. Ponudbe na oglašje »Jutra« pod šifro »Trajna služba 154«. 17596

Knjižovodjo
za takojšen vzp. sprejmem takoj tiskarna Ed. Supančič, Pristava. 17587

Spretno šivilje
sprejmem takoj Naslov v oglašju »Jutra« 17536

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite prigode Tomija Popkinsa

Redka prilika
izjemno agilen in zanesljiv dame, ki govorijo tako okrožno predstavniki našega področja. Prodajamo samo provizorne, lahko prodajne predmete in nudimo etalen znanstven in visoko povprečno najemniški reflektir. Ponudbe s točnim osebim posojem pod »Velik in trajen zaslužek« na Aloma Company, Ljubljana. Aloma d. z. 27. 16977

Šivilja
za šivanje oblik in perila gre na dom Naslov v oglašju »Jutra« 17679

Emerson Houghi:

MOŽJE

Roman

XLII. POGLAVJE

Poizkusil sem se nasmehnuti, a bojim se, da sem samo spačil obraz. »Dogovoril sem se z vašo hčerjo, da je bila to nedvomno luč, ki jo je kaka služkinja po naključju pustila na oknu.«

Nikoli več ne bi hotel slišati takega stoka, kakor je planil v tistem trenutku iz starčevih ust. Bil je ves strit in zlomljen, ko mi je podal roko. »Usmilite se, dečko!« mi je rekel. »Odpustite mi — če morete —«

»Ali morete vi meni odpustiti?« sem odvrnil, kažoč na zvitek. »Priznam, da še vedno ljubim Ellen Meriwetherjevo in jo bom zmerom ljubil. Če se kedaj oženim z vašo hčerjo, gospod, bo to samo zato, da je še tisto uro zapustim.«

Vsi smo obmolknili. Harry je postavil steklenico na mizo in srebrni podstavek je glasno zažvenketal. Nihče se ni ganil razen doktorja Bonda, ki se je z naočniki na nosu sklanjal na podpisano kožo.

»Zdi se mi, polkovnik Sheraton,« je rekel naposled, »da je tu med nami vsako prerekanje odveč. Vsi hočemo ukreniti najboljšo, da popravimo tisto, kar ni bilo najboljšo. Gospod Cowles nam je podal vse dokaze, ki bi jih vobče mogli zahtevati. On hoče storiti vse, kar je mogoče — in to, mislim, z velikimi žrtvami s svoje strani — da reši srečo in čast vaše hčere. Svojo lastno krivdo je v vsem obsegu priznal.« Pogledal me je in požugal s prstom, obenem pa nadaljeval:

»Tudi jaz, zdravnik, ki mi je že po poklicu usojeno, da vidim globoko v notranjost človeškega bitja, sem morda — kakor vsak drugi — upravičen, da rečem: njegova krivda je manjša, nego bi mu to prisodila človeška družba. Tisti, ki je brez greha, naj vrže prvi kamen nanj!«

Maio nas je takih, kakršni bi morali biti, a zakaj? O dvojnem življenju govorimo — nu, mi vsi živimo dvojno življenje — ves svet živi dvojno življenje; življenje spola in življenje družbe, življenje prirode in življenje poedinca. Povem vam, gospoda, da ima ves svet dvojno lice. Zato moramo dobro premisliti, preden prisodimo kazen; in prav tako prizanesljivo, kakor smo sami do sebe, moramo biti tudi do bližnjih. Tu gre samo za staro, staro vprašanje ljubezni in zakona.«

»A počakajte trenutek,« je vzdignil roko, ko se je polkovnik Sheraton zganil. »Povedati vam morem še nekaj drugega. Časih se ukvarjam tudi z drugimi vedami, ne samo s svojo: zdaj berem kaj praviškega, zdaj kaj bogoslovnega, zdaj kaj iz literature. Nu, in povem vam, kolikor morem presoditi po tem, kar sem bral o pravu, nastaja za nas važno vprašanje, ali nista tista dva, ki sta podpisala ta poročni dogovor, v tem trenutku že mož in žena.« Tako govorec je potrkal s prstom na bivoljo kožo.

Vsem, ki so bili v sobi, je hkratu zastala sapa. V naslednjem trenutku smo se vsi štirje sklanjali nad zvikom. »Poglejte,« je rekel stari doktor. »Tu imamo jasno, obojestransko obljubo, namen, ki izhaja iz obeh strani, zatrdilo obeh, da hočeta isto — z eno besedo, vse, česar je treba. Dogovor je jasen in celo datum je napisan pod njim. Ta dogovor je očitno izraz enodušne volje.«

»Ali podpisan ni!« sem ga prekinil. »Le pogledajte, da ni podpisan. Rekla je, da bo vsak teden napisala po eno črko — teden za tednom — dokler se končno to, kar je najina zaročnica, s poslednjo črko ne izpremeni v najin zakon. Gospoda,« sem jim rekel, »to je bil pošten dogovor. Uvaževala sva vse formalnosti, ki sva jih poznala, in storila vse, kar sva mogla storiti. Kakor stojim zdaj pred vami, sem zaročen z dvema ženama. Pred Bogom sem bil zaročen z njo edino. Ljubil sem jo. Več, nego sem storil, nisem mogel storiti.«

»Saj je bilo dosti,« je suho rekel doktor Bond in vzel ščepec tobaka. »To je bila poroka.«

»Poroka? Nemogoče!« je proglasil polkovnik Sheraton.

»Zakaj nemogoče? Seveda je mogoče,« je rekel doktor. »Poroka bi mogla biti neveljavna samo iz razloga, to je, če bi vztrajali na

tem, da ni bila dokončana. Vprašanje zadeva samo podpis, v kolikor vobče gré za to, ker v bistvu zadošča istovetnost Ellen Meriwetherjeve, ki je napisala formulo, pod katero stoji njen nedokončani podpis. Nič ne kaže, da bi se bila v tej pogodbi kje izgovorila, da mora prej napisati svoje polno ime, preden postane poroka izvršeno dejstvo. Tisti ustni dodatek, ki ga omenja gospod Cowles, namreč, da bo k svojemu podpisu dodajala črko za črko, nima po zakonu nikakega vpliva na veljavnost. Ta pisemni dogovor mora biti po zakonu prav tako napravljen, kakor je, natanko s temi besedami, tako da lahko služi v trajni dokaz. Jasen in viden dokaz tukaj pa je to, da je bila oseba, ki je pričela svoj podpis, Ellen Meriwetherjeva — to je, tista oseba, ki je napisala drugi oddelek pogodbe. Rokopis je isti — in na tem bi bila vsa teža dokaza, če bi hotel kdo oporekati.«

»Gospoda,« je nadaljeval, hodeč po sobi z rokami prekrizanimi na hrbtu in mahaje z veliko rdečo ruto, ki mu je visela izza škričev suknje, »jaz smatram, da je pojasnilo gospoda Cowlesa o tem, kako je ravnal pred sklepom tega dogovora in po njem, resnično. Mislim, da nam je že dokazal, da je gentleman. V onem drugem svetu — ki se popolnoma razlikuje od tega sveta — je ravnal kot gentleman. Tam je bil dolgo časa odvezan vseh družabnih šeg. A zdaj, ko je v tem življenju spet podvržen zakonom družbe, nam znova dokazuje, da je tu prav tako gentleman, kakor je bil tam. Nedopustno bi bilo prenašati razloge iz onega sveta v zadeve tega sveta. Pravim — in nadejam se, da sem dovolj pošten človek, da morem to reči — da ga ne moremo grajati in mu v tem svetu očitati stvari, ki so se godile tam. Od vsakega moža smemo zahtevati, da je v obeh svetovih gentleman; ne moremo pa zahtevati od njega, da bi bil to v obeh na enak način.«

»Nu, in zdaj preidemo k vprašanju, v katerega izmed teh dveh svetov spada gospod Cowles? Sodišče bi reklo, da pomeni ta kos kože svatbeni obred. Gospoda,« se je mrko nasmehnil, »danes potrebujemo tu vsega hkratu — zdravilstva, bogoslovja in pravoslovja! Mislim, polkovnik Sheraton, da je vsekakor treba praviškega posveta, preden pripravimo za tega človeka novo poroko.«

»Ali tu ni o tem nič rečenega« sem se oglasil. »Nikake take opazke ni.«

Razpis

Občina Moste pri Ljubljani razpisuje 2 službeni mesti, in sicer

občinskega dacarja

za pobiranje občinskih trošarin na alkohol z nastopom 1. junija t. l. in

šoferja

za motorno škroplilnico, ki mora biti izučen ključavničar event. mehanik.

Prošnje, opremljene s spričevali usposobljenosti in dosedanje zaposlenosti ter z navedbo plače, je vlagati pri županstvu v Mostah do 17. maja t. l.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani.

Neprijeten duh ust

je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Ki stane Din. 8.—, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvorilce Zlatoroz. Oddelek Chlorodont, Maribor. 9

AVINAL ozdravi pijančevanje

A Preparat berlinskega lekarnarja
V Franka je edino sredstvo in zdravilo
I popolnoma nesškodljivo. Z njegovo po-
močjo morete odvaditi ljudi pijanče-
N vanja, ne da bi oni o tem vedeli.
A Polno zahvalnic od ozdravljenih. —
L Cena 220 Din. Razpošilja generalni
zastopnik za Jugoslavijo N. Popović,
Beograd, Kolarčeva ulica 7.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Rezilo, ki Vas bo zadovoljilo!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (GRÜN)

ROTH-BUCHNER D. D., Specijalna tovarna aparatov za britje in rezil, BERLIN-TEMPELHOF DN.
Zastopnik za Jugoslavijo: MORIC A. KALDERON, Beograd, Knez Mihajlov Venac 23 a

Nerazdružljiva sta danes pojma:

KOPALNA SEZIJA
TRAJNA ONDULACIJA

Jamstvo za trpežne kodre in nepoškodovane lase Vam daje vestna in individualna postrežba v salonu

Fettich - Frankheim, Ljubljana
(nasproti kavarni »Zvezda«) 6304

KAVO

dnevno sveže praženo, dobite pri trvdki

B. MOTOH, Ljubljana,
Vodnikov trg št. 5.

Cenjenim odjemalcem zmeljem kavo v najmodernejšem električnem mlinu na kamne, turško fino in navadno, brezplačno. 6396

TRŽAŠKA CESTA	št.	m ²
6	1602	
7	937	
8	975	
9	975	
10	975	
11	946	
12	1602	
43	929	
44	1259	
45	1374	
46	1335	
49	700	
50	500	
57	1031	
58	1031	
59	550	
60	550	
61	559	

Prostovoljna
sodna dražba.

V nedeljo dne 18. maja 1930 ob 9. uri dopoldne se bo vršila v slučaju ugodnega vremena na licu mesta v Ljubljani ob Langusovi ulici pri hiši g. Letnarja, v slučaju slabega vremena pa v hiši g. Kastelice Ivana, Lepi pot št. 4, prostovoljna sodna dražba 18 stavbnih parcel, označenih v gornjem narisu s številkami 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 57, 58, 59, 60 in 61, lastnik Kastelic Ivan in König Robert Adolf.

Parcelle se bodo prodajale posamič. Izključna cena znaša Din 35.— za 1 m² (eden kvadrat meter).

Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni podpisanega notarja kot sodnega komisarja. Dražbeni pogoji se bodo interesentom tudi pred dražbo na licu mesta objavili.

Hafner Mate,
notar kot sodni komisar.

7028

Platneni čevlji

z vulkaniziranim in prešitim gumastim podplatom, sivi ali beli

tenis in telovadni čevlji

„WIMPASSING“

za na ulico in plažo,
- po ceni in trpežni -

Zahtevajte vzorce in po-
udbe od veleprodaje

Palma kaučuk
dd., Zagreb

poštanski pretinac 226.

Trstje

za stropne

izdelujem z najmo-
dernejšimi stroji in
iz najboljšega mate-
riala ter dobavljam
v vsaki množini po
najnižji ceni.

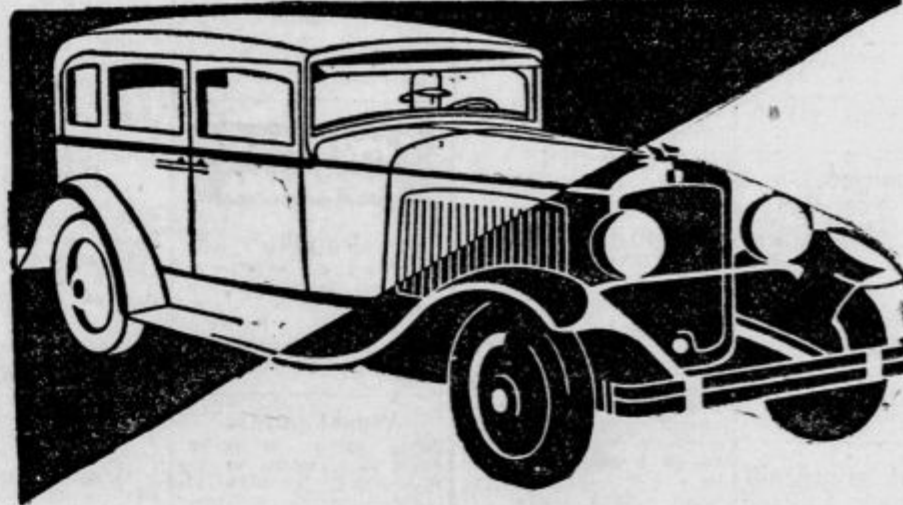
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaska ul. 22. Tel. 2513

Krapinske Toplice

(poleg Zagreba)

42° C prirodno vroči termalni viri in blato
zdravijo revmo, protin, ischias, ženske bo-
lezni itd. V pred- in posejzi znatna znižan-
ja cen kakor tudi specialni 20dnevni
aranzmaji po pavšalnih cenah Din 1280
(soba, prehrana, kopelji in takse). Avto-
busni promet, dobra prehrana, zmerne ce-
ne. Začetek sezi je 16. aprila. Zahtevajte
prospekte!

79

CHRYSLER PRAVI — SAMO VSLED

MOJE VELIKE

ORGANIZACIJE

SEM V STANJU

ZGRADITI TA

VELIKI

PLYMOUTH

ZA TAKO NIZKO CENO!

Naročite še danes Plymouth katalog! Pridite
in ogledite si ga in popeljite se z njim.

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA KRALJEVINO JUGOSLAVIJO
W. H. SMYTH - CENTRALA BEOGRAD, MILOŠA VELIKOG 23
PODRUŽNICA ZAGREB, AMRUŠEVA 4
ZASTOPSTVO: ANTON BREMEČ, CELJE